

Podaci i informacije ProCredit Bank a.d. Beograd za 2016. godinu

Sadržaj:

1	Uvod	4
2	Poslovno ime i sedište Banke	4
3	Podaci, odnosno informacije koje se odnose na strategiju i politike za upravljanje rizicima	5
3.1	Strateški principi i komponente upravljanja rizicima	5
3.2	Dugoročni ciljevi Banke u upravljanju rizicima	5
3.3	Kreditni rizik i rizik druge ugovorne strane	6
3.3.1	Definicija i opis strategije / politike upravljanja kreditnim rizikom	6
3.3.2	Organizovanje procesa upravljanja kreditnim rizikom, obuhvatnost i vrste izveštaja	7
3.3.3	Tehnike ublažavanja kreditnog rizika.....	8
3.4	Rizik likvidnosti	8
3.4.1	Definicija i opis strategije / politike upravljanja rizikom likvidnosti	8
3.4.2	Organizovanje procesa upravljanja rizikom likvidnosti.....	9
3.4.3	Obuhvatnost i vrste izveštaja	9
3.4.4	Mere za smanjenje rizika	9
3.5	Tržišni rizici	13
3.5.1	Definicija i opis strategije / politike upravljanja tržišnim rizicima	13
3.5.2	Organizovanje procesa upravljanja deviznim rizikom	13
3.5.3	Obuhvatnost i vrste izveštaja	13
3.5.4	Mere za smanjenje rizika	14
3.6	Kamatni rizik	14
3.6.1	Definicija i opis strategije / politike upravljanja kamatnim rizikom	14
3.6.2	Organizovanje procesa upravljanja kamatnim rizikom.....	14
3.6.3	Obuhvatnost i vrste izveštaja	15
3.6.4	Mere za smanjenje rizika	15
3.7	Operativni rizik.....	17
3.7.1	Definicija i opis strategije / politike upravljanja operativnim rizikom	17
3.7.2	Organizovanje procesa upravljanja operativnim rizikom.....	18
3.7.3	Obuhvatnost i vrste izveštaja	18
3.7.4	Mere za smanjenje rizika	18
4	Upravljanje kapitalom	19
4.1	Kapital Banke	19
4.2	Proces interne procene adekvatnosti kapitala	24
4.3	Adekvatnost kapitala i kapitalni zahtevi u skladu sa regulativom Narodne banke Srbije	30
4.3.1	Kapitalni zahtev za kreditni rizik i rizik druge ugovorne strane.....	32
4.3.2	Kapitalni zahtev za tržišne rizike.....	33
4.3.3	Kapitalni zahtev za operativni rizik.....	33
5	Podaci, odnosno informacije koji se odnose na izloženosti rizicima i pristupe za merenje, odnosno procenu rizika	34
5.1	Kreditni rizik	34
5.1.1	Struktura i diversifikacija kreditnog portfolija	40
5.1.2	Problematična i restrukturirana potraživanja.....	43
5.1.3	Interni rejting sistem	50
5.1.4	Sredstva obezbeđenja	53
5.1.5	Sredstva stečena naplatom	54
5.1.6	Dospela nenaplaćena potraživanja.....	59
5.1.7	Formiranje ispravke vrednosti.....	59
5.1.8	Izloženost Banke nakon računovodstvenih otpisa	67
5.1.9	Geografska raspodela izloženosti.....	68
5.1.10	Podaci koji se odnose na restrukturirana potraživanja	68
5.1.11	Raspodela izloženosti prema vrsti druge ugovorne strane	75
5.1.12	Izloženosti prema preostaloj ročnosti	76
5.1.13	Promene u iznosu ispravke vrednosti i potrebnoj rezervi	77
5.1.14	Izloženosti Banke po klasama rizika	77
5.1.15	Specifičnosti u primeni standardizovanog pristupa u obračunu kapitalnih zahteva za kreditni rizik	78
5.1.16	Primena tehnika ublažavanja kreditnog rizika.....	78
5.2	Rizik druge ugovorne strane	79

5.3	Kamatni rizik.....	80
6	Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja u bankarskoj knjizi.....	81
7	Podaci, odnosno informacije koji se odnose na bankarsku grupu i odnos između matičnog društva i podređenih društava	82

1 Uvod

U skladu sa svojim internim aktima, Zakonom o bankama (Službeni glasnik RS br. 107/2005 i 91/2010 i 14/ 2015), kao i setom važećih odluka Narodne banke Srbije kojima se definišu oblasti:

- Adekvatnosti kapitala banaka
- Klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke
- Upravljanje rizicima i
- Objavljivanje podataka i informacija banke

ProCredit Bank a.d. Beograd (u daljem tekstu: Banka) kroz ovaj dokument obelodanjuje podatke, odnosno informacije koje se odnose na:

- 1) poslovno ime i sedište Banke;
- 2) strategiju Banke i politike za upravljanje rizicima;
- 3) kapital Banke;
- 4) adekvatnost kapitala Banke i proces interne procene adekvatnosti kapitala;
- 5) izloženosti Banke rizicima i pristupe za merenje, odnosno procenu rizika;
- 6) bankarsku grupu i odnos između matičnog društva i podređenih društava.

2 Poslovno ime i sedište Banke

“Procredit Bank” a.d. Beograd osnovana je Ugovorom o osnivanju “Micro Finance Bank” a.d. Beograd, zaključenim 31. marta 2001. godine između 5 osnivača – inostranih finansijskih institucija.

Banka je dobila dozvolu za rad Rešenjem Narodne banke Jugoslavije broj G.538 od 5. aprila 2001. godine. Banka je stekla svojstvo pravnog lica upisom u sudski registar Privrednog suda u Beogradu pod brojem V Fi-3571-01 od 9. aprila 2001. godine (regstarski uložak 3-135-00).

U skladu sa Zakonom o bankama, Ugovorom o osnivanju i Statutom, Banka je registrovana za obavljanje sledećih poslova:

1. depozitne poslove (primanje i polaganje depozita);
2. kreditne poslove (davanje i uzimanje kredita);
3. devizne, devizno-valutne i menjačke poslove;
4. poslove platnog prometa;
5. izdavanja platnih kartica;
6. izdavanje garancija, avala i drugih oblika jemstva (garancijski posao);
7. kupovinu, prodaju i naplatu potraživanja (faktoring, forfaiting itd.);
8. poslove zastupanja u osiguranju;
9. poslove za koje je ovlašćena zakonom;
10. druge poslove čija je priroda srodna ili povezana s poslovima iz tačaka 1. do 9. ovog stava, a u skladu sa Odlukom o osnivanju i ovim Statutom, kao što mogu biti poslovi u vezi sa poverenim aktivnostima od strane povezanih lica, poslovi serviseru po domaćim i međunarodnim kreditnim aranžmanima.

Rešenjem Narodne banke Jugoslavije br. 85/2001 od 10. aprila 2001. godine Banka je dobila dozvolu za obavljanje platnog prometa i kreditnih poslova sa inostranstvom (“veliko ovlašćenje”).

U 2003. godini, Micro Finance Banka a.d. Beograd je promenila naziv u ProCredit Bank a.d. Beograd. Promena naziva je upisana u registar Trgovinskog suda u Beogradu 12. septembra 2003. godine pod brojem XVI-Fi-8824/03.

Banka poslovanje obavlja u svom sedištu (Head office/Centrala banke) u Beogradu u ulici Milutina Milankovića 17 i u 9 filijala i 40 poslovnica na teritoriji Republike Srbije.

3 Podaci, odnosno informacije koje se odnose na strategiju i politike za upravljanje rizicima

3.1 Strateški principi i komponente upravljanja rizicima

Visok stepen svesti o rizicima kod svih zaposlenih i inherentno konzervativan pristup rizicima sastavni je deo poslovne strategije Banke, čiji je glavni fokus u poslovanju pružanje bankarskih usluga preduzećima i fizičkim licima na teritoriji Republike Srbije.

Puno razumevanje ekonomskog okruženja u kome Banka posluje i rizičnog profila klijenata centralni je deo poslovne strategije.

Klijenti Banke su kategorisani u tri šire grupe: fizička lica, mala preduzeća i srednja preduzeća.

Strategija Banke za upravljanje rizicima je utemeljena na nekoliko ključnih principa koji karakterišu način poslovanja Banke.

- **U svojim operacijama, Banka strogo izbegava sve aktivnosti u vezi sa špekulativnim bankarstvom.** Banka nije uključena u špekulativne aktivnosti čiji je cilj ostvarenje profita iz razlike u ceni finansijskih instrumenata, na osnovu predviđanja kretanja njihovih cena. Banka ugovara poslove sa finansijskim instrumentima do određene mere i samo da bi smanjila nivo izloženosti određenim tipovima rizika.
- **Organizaciona struktura.** Banka ima jasnu organizacionu strukturu sa strogo definisanim ovlašćenjima, delokrugom rada i odgovornostima na svakom funkcionalnom nivou. Organizaciona struktura se redovno unapređuje na način da može da obezbedi potencijal za dalji razvoj Banke, kao i postojanje adekvatnih kontrolnih mehanizama i efikasno upravljanje rizicima.
- **Odlučivanje.** Donošenje odluka u svim oblastima poslovnih operacija Banke definisano je odgovarajućim politikama i procedurama, a cilj je kontrola kvaliteta u vezi donošenja odluka i sprečavanja zloupotreba, odnosno sukoba interesa.
- **Banka posluje na odgovoran i transparentan način.** Banka nudi svojim klijentima lako razumljive proizvode i uslove njihovog korišćenja. Što se tiče kreditnih procesa, Banka se strogo pridržava liste isključenih delatnosti koje se ne mogu finansirati.
- **Individualni pristup svakom klijentu.** Pre donošenja odluke o kreditnoj izloženosti Banke prema bilo kom klijentu, bez obzira na tip i iznos potencijalne izloženosti, Banka pažljivo ispituje klijentovu kreditnu sposobnost.
- **Diversifikacija bančinog portfolija.** U skladu sa svojom misijom, Banka je odlučna u pružanju visokokvalitetne usluge podrškom u vidu kreditiranja malih i srednjih preduzeća u privatnom vlasništvu na teritoriji Republike Srbije. Kreditni portfolio Banke je stoga diversifikovan na veliki broj kredita koji se u malim iznosima isplaćuju klijentima uključenim u različite aktivnosti i klijentima u različitim oblastima Republike Srbije.
- **Kontinuirana obuka zaposlenih u Banci.** Banka je kreirala procedure i procese čiji je cilj pružanje kontinuirane obuke svim zaposlenima u skladu sa njihovom pozicijom i vrstom posla koju obavljaju.
- **Postojanje različitih vrsta kontrolnih mehanizama i kontrolnih tela na nivou Banke.** Na taj način obezbeđuje se visok nivo kontrole nad transakcijama i poslovnim procesima što doprinosi smanjenju izloženosti operativnom riziku i drugim rizicima.

3.2 Dugoročni ciljevi Banke u upravljanju rizicima

Dugoročni ciljevi u vezi sa prihvatljivim rizičnim profilom i izloženosti Banke prema rizicima su:

- **Razvoj organizacione strukture** u odnosu na upravljanje rizicima kako bi se obezbedila adekvatnost procesa identifikacije rizika, merenja, procene i komunikacije i iznošenje predloga za potencijalne načine i sredstva zaštite od potencijalnih gubitaka usled izloženosti rizicima.

- **Kontinuirano unapređenje integralnog procesa upravljanja rizicima što uključuje:**
 - Visok stepen pouzdanosti i predvidljivosti modela za identifikovanje i kvantifikovanje rizika kojima je Banka izložena
 - Omogućavanje da se rizici kojima je Banka izložena u svom poslovanju preuzimaju na način koji obezbeđuje optimizaciju odnosa rizika i prinosa na investiciju, odnosno prinosa na kapital Banke.
 - Jasno i blagovremeno komuniciranje izloženosti tim rizicima na nivou institucije čime se stvara svest o izloženosti rizicima što se inkorporira u donošenje poslovnih odluka
 - Uključivanje identifikovanog očekivanog gubitka u cenu proizvoda i poslovnih linija Banke
 - Uključivanje identifikovanog neočekivanog gubitka u kalkulacije potrebnog kapitala i održavanje željenog nivoa adekvatnosti kapitala Banke
- **Kontinuiran razvoj i poboljšanje** tehnika i metodologije identifikacije, merenja i procene izloženosti Banke rizicima.
- **Kontinuirano održavanje adekvatnosti kapitala Banke.** Da bi omogućila i podržala adekvatno upravljanje rizicima i pokrila gubitke koji su rezultat rizika kojima je Banka izložena, Banka je razvila procedure i procese čiji je cilj sa jedne strane adekvatna kapitalizacija u skladu sa validnim zakonskim i drugim propisima, a sa druge strane i adekvatna kapitalizacija u skladu sa interno procenjenim nivoom rizika koji se preuzima.
- **Kontinuirana usklađenost Banke** sa tekućim zakonskim propisima i profesionalnim standardima u cilju sprečavanja bilo kakvih negativnih efekata neusklađenosti po bančin kapital ili finansijski rezultat.
- **Kontinuirani rad na povećanju svesti zaposlenih Banke o značaju rizika i upravljanju rizicima.** Na taj način obezbeđuje se adekvatno uključivanje svih zaposlenih u banci, a posebno zaposlenih na menadžerskim pozicijama u poslovne procese i procese donošenja odluka u Banci.

U svom poslovanju Banka je izložena sledećim rizicima koji su materijalno značajni za Banku:

- Kreditni rizik, uključujući i rizik druge ugovorne strane
- Kreditno-devizni rizik
- Rizik koncentracije
- Rizik poslovnog i makroekonomskog okruženja
- Rizik likvidnosti
- Tržišni rizici
- Kamatni rizik
- Operativni rizik
- Strateški rizik

3.3 Kreditni rizik i rizik druge ugovorne strane

3.3.1 Definicija i opis strategije / politike upravljanja kreditnim rizikom

Kreditni rizik podrazumeva opasnost da druga strana u kreditnoj transakciji (druga ugovorna strana ili klijent) neće biti u mogućnosti da ispuni svoje ugovorne obaveze prema banci, ili će biti u mogućnosti da ih ispuni samo delimično. Pojam kreditni rizik odnosi se na sledeće rizike:

- Rizici vezani za kreditnu izloženost klijenta (klasični kreditni rizik),
- Rizici koji proističu iz udela u vlasničkoj strukturi drugih privrednih društava,
- Rizik druge ugovorne strane,
- Kreditni rizik emitenta
- Rizik zemlje
- Rezidualni rizik
- Kreditno-devizni rizik

- Rizik smanjenja vrednosti potraživanja,
- Rizik izmirenja/ispоруke,
- Rizik koncentracije

Kreditno-devizni rizik predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke kao posledica rasta kreditnog rizika usled promene kursa dinara i njegovog uticaja na finansijsko stanje i kreditnu sposobnost klijenta i to za kredite sa deviznom klauzulom.

Rizik koncentracije je elemenat kreditnog rizika koji se odnosi na mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled značajne izloženosti Banke prema istom ili sličnom izvoru nastanka rizika, odnosno istoj ili sličnoj vrsti rizika.

Rizik poslovnog i makroekonomskog okruženja je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat ili kapital Banke usled potencijalnih promena u opštim poslovnim uslovima, odnosno tržišnom okruženju, ponašanju klijenata i tehnološkom progresu koje mogu uticati na zarađivačku sposobnost Banke ukoliko Banka nije u mogućnosti da se u kratkom roku adaptira na promene.

Strateški pristup u upravljanju kreditnim rizikom karakterišu:

- intenzivna analiza platežne sposobnosti (kapacitet za otplatu kredita) klijenata;
- pažljivo dokumentovanje analiza kreditnog rizika i procesa koji su sastavni deo aktivnosti kreditiranja, pri čemu se osigurava da izvršene analize budu razumljive trećim upućenim licima;
- strogo izbegavanje prezaduživanja klijenata;
- izgradnja ličnih i dugoročnih odnosa sa klijentom i održavanje redovnog kontakta;
- obavezan monitoring naplate potraživanja
- strogo upravljanje kreditima u kašnjenju
- naplata iz zaloga u slučaju neispunjenja obaveza
- implementacija pažljivo izrađenih i dobro dokumentovanih procesa
- stroga primena principa „četvoro očiju“
- ulaganje u dobro obučeno i motivisano osoblje.

3.3.2 Organizovanje procesa upravljanja kreditnim rizikom, obuhvatnost i vrste izveštaja

Proces upravljanja kreditnim rizikom organizovan je i podeljen na nekoliko nivoa:

- Upravljanje kreditnim rizikom na nivou pojedinačnog dužnika ili grupe povezanih lica
- Planiranje i praćenje kreditnog rizika na nivou portfolija Banke
- Upravljanje kreditni rizikom na nivou portfolija Banke

Banka upravlja **kreditnim rizikom na nivou pojedinačnog dužnika** sprovođenjem procedura, procesa, pravila i standarda koji obuhvataju sve faze kreditnog ciklusa počevši od momenta akvizicije klijenta, minimalnih uslova kreditne sposobnosti, kreditne analize, obezbeđenja plasmana, odobravanja i isplate plasmana, monitoringa otplate, prinudne naplate i eventualnih sudskih i vansudskih postupaka.

Banka sprovodi **planiranje kreditnog rizika** na godišnjem nivou kao elemenat poslovnog planiranja. Ovo planiranje se sprovodi na osnovu procene kretanja kreditnog nivoa u narednih 12 meseci kao i apetita Banke za podnošenje rizika. Planirani kreditni rizik se uključuje u cene proizvoda i poredi sa ostvarenim parametrima kreditnog rizika na mesečnom nivou.

Banka upravlja **kreditnim rizikom na nivou portfolija** kroz sistem mesečnog izveštavanja na osnovu koga se donose strateške odluke koje imaju za nameru smanjenje izloženosti prema kreditnom riziku, i to vezano za:

- Pojedinačne poslovne jedinice banke
- Pojedinačne proizvode sa istim ili sličnim karakteristikama
- Pojedinačne klijentske grupe
- Tehnike ublažavanja kreditnog rizika
- Instrumente obezbeđenja plasmana

- Metodologiju i obračun ispravke vrednosti
- Docnju u otplati plasmana i prinudnu naplatu

Banka takođe uzima **kreditno-devizni rizik** u obzir prilikom odobravanja svakog plasmana sa deviznom klauzulom na način da se anticipirana i projektovana promena kursa dinara uključuje kao faktor koji umanjuje prihode, profitabilnost klijenta kao i operativni novčani tok klijenta i time prilagođava potencijal kreditnog zaduživanja.

Banka upravlja rizikom koncentracije na nivou:

- Velikih izloženosti;
- Grupa izloženosti sa istim ili sličnim faktorima rizika,
- Instrumenata kreditne zaštite, uključujući i ročnu i valutnu neusklađenost između velikih izloženosti i instrumenata kreditne zaštite tih izloženosti.

Obzirom da ostvarenje **rizika poslovnog i makroekonomskog okruženja** najznačajniji uticaj ostvaruje na kreditni rizik, odnosno na sposobnost dužnika da izvršavaju svoje obaveze prema Banci, Banka u okviru kreditnog rizika vrši stres test mogućeg potcenjivanja gubitaka po osnovu kreditnog rizika u uslovima krize (negativnih promena makroekonomskog okruženja).

3.3.3 Tehnike ublažavanja kreditnog rizika

Banka prilagođava aktivu ponderisanu kreditnim rizikom za efekte tehnika za ublažavanje kreditnog rizika primenom **jednostavnog metoda**. U tom smislu Banka koristi sredstva obezbeđenja u obliku finansijske imovine gde se svrstavaju isključivo gotovina i gotovinski ekvivalenti deponovani na računima Banke kao instrumente materijalne kreditne zaštite.

Kako bi obezbedila i pratila efikasnost instrumenata kreditne zaštite Banka je u okviru kreditnog procesa detaljno definisala njihovu realizaciju, kao i praćenje na nivou portfolija.

3.4 Rizik likvidnosti

3.4.1 Definicija i opis strategije / politike upravljanja rizikom likvidnosti

Rizik likvidnosti je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nesposobnosti Banke da ispunjava svoje dospеле obaveze, i to zbog:

- Povlačenja postojećih izvora finansiranja, odnosno nemogućnosti pribavljanja novih izvora finansiranja (rizik likvidnosti izvora sredstava);
- Otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu (tržišni rizik likvidnosti).

Postoje dve vrste upravljanja rizikom likvidnosti: nestrukturalno upravljanje rizikom likvidnosti usmereno je na kratkoročni rizik likvidnosti, dok je strukturalno upravljanje rizikom likvidnosti usmereno na rizike srednjoročnog i dugoročnog pribavljanja sredstava.

Prema konceptualnoj pozadini, Banka je osnovana kao kreditna institucija i finansijski posrednik, i iz tog razloga Banku karakteriše posedovanje kreditnog portfolija koji predstavlja najveću komponentu na strani sredstava i koji karakteriše visoka koncentracija kratkoročnih i srednjoročnih kredita odobrenih malim i srednjim preduzećima (visoka diversifikacija). Sa druge strane lokalno mobilisani depoziti za Banku predstavljaju osnovni izvor finansiranja kreditnog portfolija, što upućuje na malu (strukturalnu) zavisnost od instrumenata tržišta kapitala, ograničavanje eventualnih koncentracija rizika likvidnosti i garantuje relativno jednostavan i direktan sistem upravljanja rizikom likvidnosti. Takođe, usled mogućnosti da u situacijama političkih ili ekonomskih kriza može doći do značajnog odliva likvidnih sredstava, Banka

pridaje veliki značaj uspostavljanju jakih odnosa sa svojim klijentima koji deponuju likvidna sredstva kako bi održala lojalnost čak i u teškim vremenima.

Banka je u skladu sa Strategijom upravljanja rizicima, kao i zahtevima lokalnih vlasti usvojila konzervativne prakse vezane za rizik likvidnosti i održava visok nivo veoma likvidnih sredstava, sa sledećim ključnim zadacima/principima u upravljanju rizikom likvidnosti:

- Da osigura odgovarajuće nivoe likvidnosti, u svakom trenutku;
- Vršiti kontinuiran nadzor likvidnosti i finansiranja da bi se osiguralo da su ostvareni odobreni ciljevi poslovanja na način koji ne kompromituje profil rizika Banke;
- Analiza svih potencijalnih budućih plaćanja i merenje njihovog uticaja na rizik likvidnosti, naročito onih koji proističu iz derivativnih transakcija.

3.4.2 Organizovanje procesa upravljanja rizikom likvidnosti

Politikom upravljanja rizikom likvidnosti Banke osmišljena je organizaciona struktura u skladu sa Minimalnim uslovima za upravljanje rizicima, odnosno Služba sredstava je odvojena od funkcije risk kontrolinga i funkcije poravnanja i kontrole do nivoa i uključuje nivo Izvršnog odbora, sa ciljem da se odgovori potrebama Banke da identifikuje, proceni, tretira, vrši nadzor i saopštava svoj rizik likvidnosti i rizik pribavljanja sredstava.

Organizacionom strukturom propisana je odgovornost Odbora za upravljanje aktivom i pasivom Banke za upravljanje rizikom likvidnosti, kao i odgovornost za implementaciju Politike upravljanja rizikom likvidnosti Službe sredstava i Službe za upravljanje rizicima, pod nadzorom Izvršnog odbora. Politikom i pratećim dokumentima dati su odgovarajući opisi poslova koji odražavaju organizacionu strukturu, odnosno odgovarajući opisi poslova za sve odbore, jasna raspodela ovlašćenja za donošenje odluka i procedure i smernice za respektivne operativne oblasti da bi se pomoglo u implementaciji politike i osiguralo da su ciljevi ove politike ostvareni u potpunosti i na svim nivoima. Odgovornost za upravljanje rizikom likvidnosti na nivou ProCredit Grupe je naznačena u Politici upravljanja rizikom likvidnosti grupe.

3.4.3 Obuhvatnost i vrste izveštaja

Politikom su posebno propisane Procedure nadzora i izveštavanja na nivou Banke, kao i na nivou ProCredit Grupe, odnosno obaveze Službe za upravljanje rizicima Banke, Služba finansija Banke i Službe sredstava u vezi nadzora i izveštavanja, kao i integracija upravljanja rizikom likvidnosti u opšte upravljanje rizicima. Svakodnevno se prate promene indikatora visoko likvidne aktive, depozita i kredita, kao i svih lokalnih indikatora likvidnosti i o tome izveštava menadžment na nedeljnom i mesečnom Odboru za upravljanje aktivom i pasivom Banke. Takođe, Izveštaj o likvidnosti, mora minimalno sa svim okidačima za izveštavanje, ključnim indikatorima rizika likvidnosti i rezultatima stres testova biti pregledan od strane Odbora za upravljanje aktivom i pasivom Banke najmanje na mesečnoj osnovi.

3.4.4 Mere za smanjenje rizika

U cilju smanjenja rizika, Banka održava adekvatan nivo likvidnih rezervi, odnosno sredstva koja se izdvajaju za hitne slučajeve, U tom smislu potencijalni tekući i budućni izvori likvidnosti između ostalog uključuju:

- Neiskorišćene odobrene međubankarske linije (međutim, budući da je često nemoguće pristupiti tim linijama u slučaju problema sa likvidnošću, pretpostavlja se da je samo 40% međubankarskih linija raspoloživo);
- Uslovne neiskorišćene neopozive kreditne obaveze od međunarodnih finansijskih institucija i banaka sa trenutno ispunjenim uslovima;
- Blagajnički zapisi i hartije od vrednosti kojima se trguje na berzi, a koji ne ispunjavaju kriterijume visoke likvidnosti, ali za koje postoji repo mehanizam kod centralne banke ili banaka, pri čemu može doći do povećanja sredstava u narednih 30 dana;

- Neiskorišćene neopozive kreditne obaveze od međunarodnih finansijskih institucija i banaka kojima se ne može pristupiti odmah (npr. zbog plana isplate ili je neophodno ispuniti određene uslove);

Da bi osigurala dovoljnu likvidnost svojih banaka u svakom trenutku ProCredit Grupa održava rezervu likvidnosti u bankama grupe, koja može da se koristi u hitnim slučajevima, a Banka takođe poseduje i Plan poslovanja u slučaju nastupanja nepredviđenih događaja (kriza likvidnosti).

Tabela 1 u daljem tekstu prikazuje sredstva i obaveze grupisane u odgovarajuće grupe prema preostalim ugovorenim rokovima dospeća na dan bilansa stanja 31. decembar 2016. godine, odnosno 31. decembar 2015. godine.

31.12.2016

AKTIVA	Ukupno	do 1 meseca	od 1 do 3 meseca	od 3-6 meseci	od 6-12 meseci	od1 do5godina	preko 5 godina
Gotovina i sredstva kod centralne banke	10,281,913	10,281,913	-	-	-	-	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	3,584,151	3,584,151	-	-	-	-	-
Kredit i potraživanja od komitenata	71,845,312	2,956,169	5,776,492	9,585,351	14,829,972	29,720,901	8,976,427
Total aktiva	85,711,376	16,822,233	5,776,492	9,585,351	14,829,972	29,720,901	8,976,427
PASIVA							
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	21,940,814	4,166,564	1,666,876	2,237,237	4,338,323	9,531,814	-
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	48,275,977	26,240,099	3,150,154	5,039,655	8,832,479	3,987,124	1,026,466
Subordinirane obaveze	3,848,758	21,117	-	-	-	-	3,827,641
Total	74,065,549	30,427,780	4,817,030	7,276,892	13,170,802	13,518,938	4,854,107
Neto ročna neusklađenost	11,645,827	(13,605,547)	959,462	2,308,459	1,659,170	16,201,963	4,122,320

*Kredit i potraživanja su prikazani na neto principu, tj. bruto iznosi minus ispravke

31.12.2015

AKTIVA	Ukupno	do 1 meseca	od 1 do 3 meseca	od 3-6 meseci	od 6-12 meseci	od1 do5godina	preko 5 godina
Gotovina i sredstva kod centralne banke	10,083,641	10,083,641	-	-	-	-	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	4,211,225	3,971,276	-	239,949	-	-	-
Kredit i potraživanja od komitenata	64,022,655	2,860,427	5,139,751	8,697,381	14,188,685	25,884,959	7,251,452
Total	78,317,521	16,915,344	5,139,751	8,937,330	14,188,685	25,884,959	7,251,452
PASIVA							
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	14,501,525	4,751,794	607,807	835,398	835,399	7,043,644	427,483
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	49,848,845	20,218,584	3,592,260	3,706,004	6,784,728	14,582,872	964,397
Subordinirane obaveze	3,791,779	-	-	21,369	-	1,824,392	1,946,018
Total	68,142,149	24,970,378	4,200,067	4,562,771	7,620,127	23,450,908	3,337,898
Neto ročna neusklađenost	10,175,372	(8,055,034)	939,684	4,374,559	6,568,558	2,434,051	3,913,554

3.5 Tržišni rizici

3.5.1 Definicija i opis strategije / politike upravljanja tržišnim rizicima

Tržišni rizici su rizici od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu promena vrednosti bilansnih pozicija i vanbilansnih stavki banke koje nastaju usled kretanja cena na tržištu.

Tržišni rizici uključuju sledeće kategorije:

1. Devizni rizik (Valutni rizik ili rizik deviznog kursa) koji predstavlja rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital usled promena deviznih kurseva
2. Ostali tržišni rizici uključuju:
 - a) Cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti
 - b) Cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti
 - c) Robni rizik.

Po trenutnoj politici, Banka strogo izbegava bavljenje bilo kojim oblikom poslova iz domena špekulativnog bankarstva (poslovi koji imaju za cilj zaradu na razlici u ceni finansijskih instrumenata). Iz tog razloga se može smatrati da Banka u svom poslovanju trenutno nije izložena ostalim tržišnim rizicima iz tačke 2.

Devizni rizik predstavlja rizik od negativnih uticaja na finansijski rezultat i kapital Banke koji nastaju usled promena deviznog kursa.

Banka računa neto otvorenu deviznu poziciju u stranoj valuti pojedinačno i neto otvorenu poziciju u zlatu u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke.

Konceptualnu pozadina i ukupna procena rizika, podrazumevaju da je opredeljenje Banke da ne vrši aktivnosti trgovanja za vlastiti račun i ne ulaže u stranu valutu, odnosno da je Banka strogo „non trading book“ kreditna institucija. Banci nije dozvoljeno da ulazi u bilo kakve špekulativne pozicije na deviznim tržištima i dužna je da održava zatvorenu deviznu poziciju i vodi računa da otvorena devizna pozicija bude u granicama limita u svakom trenutku.

Na nivou Banke primenjuju se sledeća pravila:

- Valuta u kojoj Banka pribavlja finansijska sredstva određuje valutu u kojoj se krediti odobravaju klijentima, i obratno. Ukoliko to nije moguće, koriste se finansijski instrumenti u meri u kojoj su raspoloživi da bi se zatvorila postojeća neusklađenost.
- Ukoliko Banka obavlja svoje poslovne aktivnosti i u lokalnoj i u stranim valutama, ona vrši nadzor svoje izloženosti prema promenama deviznog kursa na dnevnom nivou (u cilju održavanja otvorenih pozicija u okviru limita.
- Nije dozvoljeno uspostavljanje pozicija u stranoj valuti za spekulativne potrebe.

3.5.2 Organizovanje procesa upravljanja deviznim rizikom

Organizaciona struktura upravljanja deviznim rizikom je u skladu sa potrebama Banke da identifikuje, proceni, tretira, vrši nadzor i saopštava rizike koji proističu iz promena deviznog kursa i faktora koji utiču na njih. U Banci postoji jasna raspodela ovlašćenja za donošenje odluka, kao i procedure i smernice za respektivne operative oblasti da bi se pomoglo u implementaciji politike i osiguralo da su ciljevi Politike ostvareni u potpunosti i na svim nivoima, a Služba sredstava je odvojena od risk controlling funkcije i funkcije poravnanja i kontrole do nivoa i uključuje nivo Izvršnog odbora. Politikom je definisana izvršna funkcija Službe sredstava, kontrolna funkcija Službe za platni promet, Službe finansija i Službe za upravljanje rizicima, kao i funkcija usmeravanja koju ima ALCO odbor Banke.

3.5.3 Obuhvatnost i vrste izveštaja

Politikom Banke za upravljanje deviznim rizikom su definisane procedure nadzora i izveštavanja, kao i procesi u slučaju kršenja limita na nivou Banke, kao i na nivou ProCredit Grupe. Služba sredstava

je zaduženo za kontinuiran nadzor devizne pozicije u toku dana i držanje pozicija u okviru limita utvrđenih Politikom Banke za upravljanje deviznim rizikom. Pored toga definisana je obaveza usklađivanja otvorene devizne pozicije između Službe za platni promet, Službe finansija i Službe sredstava kao i minimum sadržaja izveštaja koji Služba sredstava i Služba za upravljanje rizicima Banke dostavljaju nedeljnom i mesečnom Odboru za upravljanje aktivom i pasivom Banke. Banka ima jasno predviđene obaveze i nadležnosti u pogledu analize i izveštavanja u slučaju kršenja limita.

3.5.4 Mere za smanjenje rizika

U cilju smanjenja deviznog rizika, osnovna mera koja se preduzima jeste zatvaranje devizne pozicije. Da bi zatvorila svoju poziciju ili neusklađenost dospeća u stranoj valuti, Banka vrši kupoprodaju valuta. To je moguće ukoliko Banka raspolaže sa dovoljno likvidnosti u valuti koju želi da proda. Ukoliko to nije slučaj, Banka preduzima sledeće aktivnosti:

- Operativne mere :
 - Smanjenje aktivnosti kreditiranja (strana sredstava)
 - Privlačenje dodatnih depozita (strana obaveza)
 - Povećanje drugih izvora finansijskih sredstava (strana obaveza)
 - Finansiranje u respektivnoj valuti preko ProCredit Holdinga (strana obaveza)
- Mere vezane za hedžing i derivate:
 - Garancija koju izdaje ProCredit Holding za kredit kod druge banke u respektivnoj valuti
 - Zaključivanje SWAP ili terminkskih ugovora

Banka obezbeđuje i prati efikasnost u ublažavanju rizika kroz izveštavanje rukovodstva Banke na nedeljnim i mesečnim sastancima Odbora za upravljanje aktivom i pasivom Banke, gde se iznose zaključci i donose odluke o daljim merama koje je potrebno preduzeti.

3.6 Kamatni rizik

3.6.1 Definicija i opis strategije / politike upravljanja kamatnim rizikom

Rizik kamatne stope predstavlja rizik da će promene tržišnih kamatnih stopa negativno uticati na kapital Banke i prihod od kamata Banke.

Konceptualnu pozadina i ukupna procena rizika, podrazumevaju da opredeljenje Banke nije da ostvari profit kroz špekulacije na tržištu kamatnih stopa. Naprotiv, ona nastoji da osigura da je njena kamatna struktura što je moguće više uravnotežena kroz sve ročnosti ostajući u okviru limita definisanih u Politici upravljanja kamatnim rizikom. Banka to postiže usklađujući profile ponovnog određivanja cena između sredstava i obaveza. Ukoliko struktura sredstava i obaveza ne može biti dovoljno usklađena da ostane u okviru limita, derivati kamatne stope mogu da se koriste isključivo za potrebe hedžinga.

U cilju procene rizika Banka koristi sledeće alate za procenu rizika: ročna struktura i analiza jaza (gap analysis), kao i analize scenarija, odnosno Standardni scenario, Stres scenario za bazni rizik, Najgori slučaj (worst case-bez diverzifikacije) i Očekivani scenario. U delu kontrola i tretman rizika propisani su limiti (Uticaoj ukupne ekonomske vrednosti prema standardnom scenariju i najgorem slučaju) koji se ne smeju prekoračiti i okidači za izveštavanje (Uticaoj ukupne ekonomske vrednosti prema standardnom scenariju i najgorem slučaju, kao i Uticaoj prihoda od kamata), koji služe kao signali za rano upozorenje ali ne podrazumevaju direktno i neophodnost mera. Takođe, propisani su i Spoljni indikatori ranog upozorenja i ad hoc izveštaji.

3.6.2 Organizovanje procesa upravljanja kamatnim rizikom

Organizaciona struktura osmišljena je u skladu sa potrebama Banke da identifikuje, proceni, tretira, vrši nadzor i saopštava rizike koji nastaju kao posledica razvoja u eksternom makroekonomskom, zakonodavnom i internom okruženju. Politikom upravljanja kamatnim rizikom je data jasna raspodela

ovlašćenja za donošenje odluka, kao i procedure i smernice za respektivne operativne oblasti da bi se pomoglo u implementaciji politike i osiguralo da su ciljevi ove politike ostvareni u potpunosti i na svim nivoima. Služba sredstava je odvojena od funkcije risk kontrolinga i funkcije poravnjanja i kontrole do nivoa i uključuje nivo Izvršnog odbora. Posebno su na nivou Banke definisane izvršne funkcije ALCO odbora Banke i Službe sredstava Banke, kontrolna funkcija Službe za upravljanje rizicima, i funkcija usmeravanja koju vrši ALCO odbor Banke.

3.6.3 Obuhvatnost i vrste izveštaja

Politikom upravljanja kamatnim rizikom su propisane procedure nadzora i izveštavanja, kao i proces kršenja limita na nivou Banke i na nivou ProCredit Grupe. Propisana je obaveza Službe sredstava Banke i Službe za upravljanje rizicima Banke da dostavljaju izveštaj ALCO odboru Banke, kao i minimum sadržaja tog izveštaja. Takođe, Služba za upravljanje rizicima Banke redovno izveštava ALCO odbor Banke najmanje jednom kvartalno, a u slučaju bilo kakvih značajnih transakcija izveštava ALCO odbor Banke odmah po prijemu ovih informacija o Analizi jaza u korigovanju cena i Scenario analizi promena krive prinosa izvršenoj za svaku značajnu operativnu valutu posebno i to posebno za Standardni scenario, Stres scenario za bazni rizik, Najgori slučaj (bez diverzifikacije) i Najočekivaniji scenario. Takođe je propisana obaveza Službe za upravljanje rizicima Banke u slučaju kršenja limita, kao i mogućnost sazivanja vanrednog sastanka ALCO odbora Banke na kome će se doneti odluka o merama koje treba preduzeti za ublažavanje rizika.

3.6.4 Mere za smanjenje rizika

U zavisnosti od razloga osetljivosti Banke na kamatne stope, Banka preduzima različite mere za smanjenje rizika, između ostalog:

- Uvođenje kredita sa varijabilnim stopama ili kreditnih proizvoda koji imaju kraći period otplate u slučaju kada Banka ima pevašhodno plasirane kredite sa dužom ročnošću;
- Privlačenje depozita sa dužom ročnošću, u slučaju više terminskih depozita sa kratkim vremenom dospeća;
- Swap kamatnih stopa u slučaju potrebe i aktuelnih mogućnosti na tržištu.

Banka obezbeđuje i prati efikasnost u ublažavanju rizika kroz izveštavanje rukovodstva Banke na nedeljnim i mesečnim sastancima Odbora za upravljanje aktivom i pasivom Banke, gde se iznose zaključci i donose odluke o daljim merama koje je potrebno preduzeti.

Izloženost Banke riziku od promene kamatnih stopa na 31.12.2016. i 31.12.2015. prikazani su u sledećim tabelama. Tabela 2 sadrži sredstva i obaveze izložene kamatnom riziku prikazane po datumu ponovnog određivanja kamate (Repricing Date) ili datumu dospeća, u zavisnosti koji je raniji.

31.12.2016

FINANSIJSKA AKTIVA	Ukupno	do 1 meseca	od 1 do 3 meseca	od 3-6 meseci	od 6-12 meseci	Od 1 do 5 godina	preko 5 godina	Nekamatonosno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	10,281,913	3,574,426	-	-	-	-	-	6,707,487
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	3,584,151	3,293,089	-	-	-	-	-	291,062
Kredit i potraživanja od komitenata	71,845,312	42,926,515	3,051,893	5,041,223	7,509,235	7,860,627	1,064,580	4,391,239
Total	85,711,376	49,794,030	3,051,893	5,041,223	7,509,235	7,860,627	1,064,580	11,389,788
FINANSIJSKA PASIVA								
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	21,940,814	10,124,043	1,666,876	1,669,950	3,566,621	1,796,275	-	3,117,049
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	48,275,977	14,194,176	3,150,154	4,733,975	8,526,799	1,877,924	170,845	15,622,104
Subordinirane obaveze	3,848,758	3,848,758	-	-	-	-	-	-
Total	74,065,549	28,166,977	4,817,030	6,403,925	12,093,420	3,674,199	170,845	18,739,153
Neto ročna neusklađenost	11,645,827	21,627,053	(1,765,137)	(1,362,702)	(4,584,185)	4,186,428	893,735	(7,349,365)

Kumulativna neusklađenost	21,627,053	19,861,916	18,499,214	13,915,029	18,101,457	18,995,192		
----------------------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	--	--

31.12.2015

FINANSIJSKA AKTIVA	Ukupno	do 1 meseca	od 1 do 3 meseca	od 3-6 meseci	od 6-12 meseci	Od 1 do 5 godina	preko 5 godina	Nekamatonosno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	10,083,641	3,755,447	-	-	-	-	-	6,328,194
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	4,211,225	3,965,964	-	240,722	-	-	-	4,539
Kredit i potraživanja od komitenata	64,022,655	36,608,354	3,568,822	5,701,824	8,745,367	8,238,214	552,146	607,928
Total	78,317,521	44,329,765	3,568,822	5,942,546	8,745,367	8,238,214	552,146	6,940,661
FINANSIJSKA PASIVA								
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i CB	14,501,525	9,858,350	486,504	522,451	480,828	783,763	-	2,369,629
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	49,848,845	10,268,538	4,866,054	4,256,299	8,426,721	9,876,850	529,127	11,625,256
Subordinirane obaveze	3,791,779	3,770,410	-	-	-	-	-	21,369
Total	68,142,149	23,897,298	5,352,558	4,778,750	8,907,549	10,660,613	529,127	14,016,254
Neto ročna neusklađenost	10,175,372	20,432,467	(1,783,736)	1,163,796	(162,182)	(2,422,399)	23,019	(7,075,593)

Kumulativna neusklađenost	20,432,467	18,648,731	19,812,527	19,650,345	17,227,946	17,250,965		
----------------------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	--	--

3.7 Operativni rizik

3.7.1 Definicija i opis strategije / politike upravljanja operativnim rizikom

Upravljanje operativnim rizicima je posebna oblast unutar opšteg upravljanja rizicima Banke. Banka definiše operativni rizik kao rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propusta (nenamernih i namernih) u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Banci, kao i usled nastupanja nepredvidivih eksternih događaja. Operativni rizik uključuje i pravni rizik.

Za potrebe analize operativnih rizika sa aspekta ProCredit grupe, operativni rizik uključuje pored pravnog i **reputacioni rizik**, odnosno rizik da neki događaj ili serija događaja mogu da nanese štetu reputaciji Banke ili grupe, čime se umanjuje sposobnost upravljanja. Kao posebna oblast definisan je i proces sprečavanja prevara i zloupotreba u okviru upravljanja operativnim rizikom.

Odluka o načinu upravljanja operativnim rizikom donosi se na osnovu podataka o stvarnim ili potencijalnim gubicima, proceni rizika i analizi efekata izmena kao i mogućnosti transfera rizika na treća lica.

Banka primenjuje princip **osnovnog indikatora** prilikom obračuna kapitalnog zahteva za operativni rizik.

3.7.2 Organizovanje procesa upravljanja operativnim rizikom

Upravljanje operativnim rizikom deo je odgovornosti svih vlasnika procesa u okviru nadležnosti za adekvatno obavljanje poverenih procesa. Praćenje i analiza sistema za upravljanje rizicima je u nadležnosti Službe za upravljanje rizicima, odeljenja za kreditne rizike i Izvršnog odbora Banke. Osnovni zadaci Službe za upravljanje rizicima su prikupljanje podataka, kreiranje izveštaja, analiza procesa i evidentiranih slučajeva u smislu identifikovanja izvora operativnog rizika i obezbeđivanje potrebnih informacija za adekvatno upravljanje operativnim rizikom.

Odeljenje interne revizije odgovorno je za kontrolu adekvatnosti sistema za upravljanje operativnim rizikom i njegovu usklađenost sa zakonom.

Strateški planovi i odluke vezano za upravljanje operativnim rizikom donose se od strane Odbora za upravljanje operativnim rizikom. Stalni članovi odbora su dva člana Izvršnog odbora sa pravom glasa. Rukovodstvo Banke usvaja sva interna dokumenta koja uređuju način upravljanja operativnim rizikom.

Služba za upravljanje rizicima prati izloženost operativnom riziku u skladu sa internim politikama i standardima. U okviru službe za upravljanje rizicima je uspostavljena pozicija službenika za operativni rizik. Službenik za operativni rizik je zadužen da prikuplja i analizira podataka o događajima operativnog rizika kroz bazu operativnih rizika (RED - Risk Event Database), sprovodi redovne godišnje procene izloženosti operativnim rizicima, prati regulativu, prati indikatore rizika i vrši analizu procesa i scenarija, daje predloge za umanjene ili izbegavanje operativnog rizika uključujući i transfer rizika osiguranjem, daje podršku vlasnicima procesa i učestvuje u analizi rizika odobrenja novih materijalno bitnih proizvoda/procesa/usluga kao i materijalnih izmena već postojećih, učestvuje u analizi materijalno bitnih aktivnosti koje se poveravaju trećim licima i redovno obaveštava rukovodstvo Banke i Službu za upravljanje rizicima na nivou ProCredit Grupe o izloženosti Banke operativnom riziku.

Pored ovih funkcija Služba za upravljanje rizicima ima zadatak obuke zaposlenih i podizanja svesti svih učesnika u procesu o operativnom riziku i sprečavanju prevara i zloupotreba.

Služba za upravljanje rizicima koristi podršku odeljenja za upravljanje operativnim rizikom na nivou ProCredit Grupe prilikom definisanja standarda za praćenje i upravljanje operativnim rizikom.

3.7.3 Obuhvatnost i vrste izveštaja

U cilju zaštite od operativnog rizika Banka je uspostavila sistem izveštavanja o operativnom riziku. Izveštavanje menadžmenta se vrši na redovnim sastancima Odbora za upravljanje operativnim rizikom koji se održavaju kvartalno. Pored toga o najbitnijim pitanjima i aktuelnim slučajevima kvartalno se informiše Upravni odbor i Odbor za reviziju. Svi slučajevi kod kojih se utvrdi da je moguć ili je već nastao gubitak preko definisanog iznosa komuniciraju se bez odlaganja sa Službom za upravljanje rizicima na nivou ProCredit Grupe kao i sa Odeljenjem Interne revizije.

3.7.4 Mere za smanjenje rizika

Banka upravlja operativnim rizikom kontrolom, prihvatanjem, prenošenjem na traće lice ili izbegavanjem operativnog rizika.

Za sve uočene potencijalne ili već ostvarene rizike utvrđuje se da li je moguće primeniti korektivne mere za ispravljanje trenutno nastale situacije kao i preventivne mere koje omogućavaju da se sličan rizik ne ponovi odnosno da se spreči njegovo nastajanje. Sve mere se usaglašavaju sa vlasnicima procesa i po potrebi o njima se informiše menadžment Banke. U zavisnosti od vrste mera koje se sprovode i nivoa na kojem je doneta odluka, sprovođenje se kontroliše od strane vlasnika procesa, Službe za upravljanje rizicima, interne revizije i menadžmenta.

Kao osnovna mera za ublažavanje rizika koristi se transfer rizika putem osiguranja. Zadatak kontrole procesa osiguranja лежи na Službi za upravljanje rizicima. Banka se osigurava od standardnih osiguranih slučajeva koji mogu nastati u bankarskom poslovanju uključujući i osiguranje imovine, osiguranje štete nastale prema trećim licima i specifičnih operativnih rizika.

Posebna pažnja se posvećuje pitanjima vezanim za sprečavanje prevara i zloupotreba kao i utvrđivanju materijalnosti i rizičnosti poslovnih promena i novih proizvoda uključujući i rizike vezane za poveravanje aktivnosti trećim licima.

4 Upravljanje kapitalom

Strateški cilj Banke je održavanje pokazatelja regulatorne adekvatnosti kapitala iznad propisane minimalne stope adekvatnosti kapitala, odnosno održavanje pokazatelja interne adekvatnosti kapitala iznad nivoa koji omogućava Banci nesmetano poslovanje i ostvarivanje strateških i poslovnih ciljeva.

4.1 Kapital Banke

Tabela 3 sadrži strukturu regulatornog kapitala (u hiljadama RSD):

Редни бр.	Назив позиције	Износ
I	УКУПАН ОСНОВНИ КАПИТАЛ	11,044,550
1.	ОСНОВНИ КАПИТАЛ ПРЕ ОДУЗИМАЊА ОДБИТНИХ СТАВКИ	11,330,011
1.1.	Номинална вредност уплаћених акција, осим преференцијалних кумулативних акција	3,663,012
1.2.	Емисиона премија	2,776,745
1.3.	Резерве из добити	1,643,864
1.4.	Нераспоређена добит из ранијих година	3,246,390
1.5.	Добит из текуће године	
1.6.	Мањинска учешћа у подређеним друштвима	
1.7.	Остале позитивне консолидоване резерве	
2.	ОДБИТНЕ СТАВКЕ ОД ОСНОВНОГ КАПИТАЛА	285,461
2.1.	Губици из претходних година	
2.2.	Губитак текуће године	
2.3.	Нематеријална улагања	285,461
2.4.	Стечене сопствене акције банке, осим преференцијалних кумулативних акција	
2.5.	Износ акција банке узетих у залогу, осим преференцијалних кумулативних акција	
2.6.	Регулаторна усклађивања вредности:	0
2.6.1.	Нереализовани губици по основу хартија од вредности расположивих за продају	
2.6.2.	Остале нето негативне ревалоризационе резерве	
2.6.3.	Добит по основу обавеза банке вреднованих према фер вредности која је остварена због промене кредитног рејтинга банке	
2.6.4.	Потребна резерва из добити за процењене губитке по билансној активи и ванбилансним ставкама банке	0
2.7.	Остале негативне консолидоване резерве	
II	УКУПАН ДОПУНСКИ КАПИТАЛ	4,380,224
1.	ДОПУНСКИ КАПИТАЛ ПРЕ ОДУЗИМАЊА ОДБИТНИХ СТАВКИ	4,380,224

ProCredit Bank a.d. Beograd	Objavlјivanje podataka i informacija -Podaci I Informacije Procredit Bank A D Beograd Za 2016 Godinu_Final
-----------------------------	--

1.1.	Номинална вредност уплаћених преференцијалних кумулативних акција	
1.2.	Емисиона премија по основу преференцијалних кумулативних акција	
1.3.	Део ревалоризационих резерви банке	552,583
1.4.	Хибридни инструменти	
1.5.	Субординиране обавезе	3,827,641
1.6.	Вишак издвојених исправки вредности, резервисања и потребних резерви из добити у односу на очекиване губитке	
2.	ОДБИТНЕ СТАВКЕ ОД ДОПУНСКОГ КАПИТАЛА	
2.1.	Стечене сопствене преференцијалне кумулативне акције	
2.2.	Потраживања по основу билансне активе и ванбилансних ставки обезбеђена хибридном инструментом или субординираном обавезом	
2.3.	Износ преференцијалних кумулативних акција банке узетих у залогу	
2.4.	Износ капитала којим се прекорачују ограничења за допунски капитал	
III	УКУПАН КАПИТАЛ	15,297,022
1.	УКУПАН КАПИТАЛ ПРЕ ОДУЗИМАЊА ОДБИТНИХ СТАВКИ	15,424,774
2.	ОДБИТНЕ СТАВКЕ ОД КАПИТАЛА	127,752
	Од чега умањење основног капитала	63,876
	Од чега умањење допунског капитала	63,876
2.1.	Директна или индиректна улагања у банке и друга лица у финансијском сектору у износу већем од 10% капитала тих банака, односно других лица	127,752
2.2.	Улагања у хибридне инструменте и субординиране обавезе других банака и лица у финансијском сектору у којима банка има директна или индиректна улагања у износу већем од 10% капитала тих лица	
2.3.	Укупан износ директних и индиректних улагања у банке и друга лица у финансијском сектору у износу до 10% њиховог капитала, као и улагања у њихове хибридне инструменте и субординиране обавезе, који прелази 10% збира основног и допунског капитала банке за коју се обрачунава капитал	
2.4.	Износ за који су прекорачена квалификована учешћа у лицима која нису лица у финансијском сектору	
2.5.	Мањак издвојених исправки вредности, резервисања и потребне резерве из добити у односу на очекиване губитке	
2.6.	Износ изложености по основу слободних испорука када друга уговорна страна није измирила своју обавезу у року од четири радна дана	
2.7.	Потраживања и потенцијалне обавезе према лицима повезаним с банком или према запосленима у банци које је банка уговорила под условима који су повољнији од услова уговорених са другим лицима	
IV	НАПОМЕНЕ	

ProCredit Bank a.d. Beograd	Objavljivanje podataka i informacija -Podaci I Informacije Procredit Bank A D Beograd Za 2016 Godinu_Final
-----------------------------	--

	Позитиван/негативан износ разлике између укупне исправке вредности билансне активе, резервисања за губитке по ванбилансним ставкама и потребне резерве из добити с једне стране и износа укупних очекиваних губитака према IRB приступу с друге стране	
	Износ исправки вредности, резервисања и потребне резерве из добити банке	
	<i>Од чега на групној основи</i>	
	<i>Од чега на појединачној основи</i>	
	Износ очекиваног губитака према IRB приступу	
	Бруто износ субординираних обавеза	3,827,641

Капитал Банке износи 15,297,022 хиљада рсд на дан 31.12.2016. Капитал Банке се састоји из:

- Основног капитала који на 31.12.2016. износи 11,044,550 хиљада рсд
- Допунског капитала који се састоји од дела ревалоризационих резерви банке, као и субординираних обавеза. Допунски капитал на 31.12.2016. износи 4,380,224 хиљада рсд.
- Одобитних ставки од основног капитала, односно нематеријалних улагања.
- Одобитне ставке од капитала се одбијају од основног и допунског капитала у износу од по 50% од укупне вредности одобитних ставки чиме се долази до коначне вредности укупног основног и укупног допунског капитала.

Табела 4 садржи податке о основним карактеристикама финансијских инструмената који се укључују у обрачун капитала банке:

Карактеристике инструмента	Обичне акције	Субординиран и дуг	Субординирани дуг	Субординирани дуг
Емитент	“Procredit Bank” ад Београд	“Procredit Bank” ад Београд	“Procredit Bank” ад Београд	“Procredit Bank” ад Београд
Третман у складу с прописима				
Третман у складу са Одлуком о адекватности капитала	Инструмент основног капитала	Инструмент допунског капитала	Инструмент допунског капитала	Инструмент допунског капитала
Индивидуални/групни/индивидуални и групни ниво укључивања инструмента у капитал на нивоу групе	Индивидуални и групни	Индивидуални и групни	Индивидуални и групни	Индивидуални и групни
Тип инструмента	Обичне акције	Субординирани дуг издат у виду финансијског инструмента	Субординирани дуг издат у виду финансијског инструмента	Субординирани дуг издат у виду финансијског инструмента
Износ који се признаје за потребе израчунавања регулаторног капитала (у хиљадама динара, са стањем на дан последњег извештавања)	3.663.012	743,474	1,239,124	1,858,686

ProCredit Bank a.d. Beograd	Objavljivanje podataka i informacija -Podaci I Informacije Procredit Bank A D Beograd Za 2016 Godinu_Final
-----------------------------	--

Номинална вредност инструмента	3.663.012	743,474	1,239,124	1,858,686
Рачуноводствена класификација	Акцијски капитал	Обавеза – амортизована вредност	Обавеза – амортизована вредност	Обавеза – амортизована вредност
Иницијални датум издавања инструмента	05.04.2001	18.10.2013	23.12.2011	26.12.2007
Инструмент с датумом доспећа или инструмент без датума доспећа	Без датума доспећа	С датумом досећећа	С датумом досећећа	С датумом досећећа
Оригинални датум доспећа	Без датума доспећа	18.10.2023	01.06.2025	31.05.2022
Да ли постоји право превременог откупа (call option) на страни емитента	Не	Да	Да	Да
Први датум активирања права превременог откупа	/	bilo koji dan	bilo koji dan	bilo koji dan
Накнадни датуми активирања права превременог откупа (ако је применљиво)	/	bilo koji dan	bilo koji dan	bilo koji dan
Купони/дивиденде				
Фиксне или променљиве дивиденде/купони	Променљиви	Променљиви	Променљиви	Променљиви
Потпуно дискреционо право, делимично дискреционо право или без дискреционог права у вези с временом исплате дивиденди/купона	Потпуно дискреционо право	Без дискреционог права	Без дискреционог права	Без дискреционог права
Потпуно дискреционо право, делимично дискреционо право или без дискреционог права у вези са износом дивиденди/купона	Потпуно дискреционо право	Без дискреционог права	Без дискреционог права	Без дискреционог права
Могућност повећања приноса (step up)	Не	Не	Не	Не
Некумулативне или кумулативне дивиденде/купони	Кумулативни	Некумулативни	Некумулативни	Некумулативни

Конвертибилан или неконвертибилан инструмент	Неконвертибилан	Конвертибилан	Конвертибилан	Неконвертибилан
Ако је конвертибилан, услови под којима може доћи до конверзије	/	Нису дефинисани	Нису дефинисани	Нису дефинисани
Ако је конвертибилан, делимично или у целисти конвертибилан	/	У целисти	У целисти	У целисти
Ако је конвертибилан, стопа конверзије	/	1:1	1:1	1:1
Ако је конвертибилан, обавезна или добровољна конверзија	/	Добровољна	Добровољна	Добровољна
Ако је конвертибилан, инструмент у који се конвертује	/	Обичне акције	Обичне акције	Обичне акције
Ако је конвертибилан, емитент инструмента у који се конвертује	/	"Procredit Bank" ад Београд	"Procredit Bank" ад Београд	"Procredit Bank" ад Београд
Могућност отписа	Не	Не	Не	Не
Ако постоји могућност отписа, услови под којима може доћи до отписа	/	/	/	/
Ако постоји могућност отписа, делимичан отпис или отпис у целисти	/	/	/	/
Ако постоји могућност отписа, привремен или трајан отпис	/	/	/	/
Ако је отпис привремен, услови поновног признавања	/	/	/	/
Тип инструмента који ће се при ликвидацији наплатити непосредно пре наведеног инструмента	Субординирани дуг издат у виду финансијског инструмента	Друго	Друго	Друго

4.2 Proces interne procene adekvatnosti kapitala

U skladu sa Odlukom o upravljanju rizicima banke, Banka u procesu interne procene adekvatnosti kapitala obračunava potrebni interni kapital kojim se, nasuprot regulatornom kapitalnom zahtevu, obuhvata više vrsta rizika, te se koriste interno razvijene metodologije, uzimajući u obzir strateške ciljeve, makroekonomsko okruženje, interne standarde i procese, kao i složenost poslovanja Banke.

Proces interne procene adekvatnosti kapitala u potpunosti je integrisan u sistem upravljanja rizicima i donošenja odluka u Banci. Proces obuhvata sledeće faze:

- 1) utvrđivanje materijalno značajnih rizika;
- 2) izračunavanje internih kapitalnih zahteva za pojedinačne rizike;
- 3) određivanje ukupnih internih kapitalnih zahteva;
- 4) poređenje sledećih elemenata:
 - kapitala obračunatog u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke i raspoloživog internog kapitala,
 - minimalnih kapitalnih zahteva izračunatih u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke i internih kapitalnih zahteva za pojedinačne rizike;
 - zbira minimalnih kapitalnih zahteva izračunatih u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke i ukupnih internih kapitalnih zahteva.

Prilikom utvrđivanja materijalno značajnih rizika kojima je Banka izložena i koji su uključeni u proces interne procene adekvatnosti kapitala, uzeti su u obzir vrsta, obim, i složenost poslovanja, kao i specifičnost tržišta na kojima posluje Banka. Takođe, u obzir je uzeto i prethodno iskustvo u upravljanju rizicima u Banci i ProCredit grupi, kao i istorijski podaci o ostvarenim negativnim efektima na finansijski rezultat i kapital Banke.

Osnovni kriterijumi utvrđivanja materijalno značajnih rizika su izloženost Banke datom riziku, odnosno verovatnoća ispoljavanja rizika i intenzitet uticaja rizika na poslovanje Banke, odnosno potencijalni negativni uticaj na finansijski rezultat i kapital Banke.

Katalog rizika predstavlja temelj za ocenu materijalnosti (stepena materijalne značajnosti, odnosno relevantnosti za poslovanje Banke) svakog od identifikovanih tipova rizika.

Identifikacija rizika	Nivo rizika	Materijalna značajnost za poslovanje
Neidentifikovani rizici	Banka nije izložena ovom tipu riziku	Rizici koji nisu materijalno značajni
Identifikovani rizici	Rizik niske materijalnosti za Banku	
	Rizik srednje materijalnosti za Banku	
	Rizik visoke materijalnosti za Banku	Materijalno značajni rizici za Banku

Materijalno značajni rizici sa aspekta interne procene adekvatnosti kapitala su:

- Rizici za koje se u skladu sa regulativom Narodne banke Srbije obračunavaju kapitalni zahtevi i to:
 - Kreditni rizik i rizik druge ugovorne strane
 - Operativni rizik
 - Tržišni rizici, odnosno devizni rizik

ProCredit Bank a.d. Beograd	Objavlivanje podataka i informacija -Podaci I Informacije Procredit Bank A D Beograd Za 2016 Godinu_Final
-----------------------------	---

- Rizici za koje regulativom Narodne banke Srbije (Odlukom o adekvatnosti kapitala) nije predviđeno obračunavanje minimalnih kapitalnih zahteva i to:
 - Kamatni rizik
 - Rizik koncentracije
 - Rizik likvidnosti
 - Kreditno devizni rizik
 - Strateški rizik
 - Rizici koji proističu iz poslovnog i makroekonomskog okruženja

Materijalno značajni rizici	Definicija rizika	Da li je rizik merljiv?	Metodologija	
			Metod kalkulacije	Stres test metod
Kreditni rizik	<i>Kreditni rizik je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled neizvršavanja obaveza dužnika prema banci.</i>	✓	NBS Odluka o adekvatnosti kapitala	Interna metodologija
Rizik druge ugovorne strane	<i>Rizik druge ugovorne strane (counterparty credit risk) jeste mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled neizmirenja obaveza druge ugovorne strane u transakciji pre konačnog poravnanja novčanih tokova transakcije, odnosno izmirenja novčanih obaveza po toj transakciji</i>	✓		Interna metodologija
Devizni rizik	<i>Devizni rizik označava rizik od negativnog uticaja na bančan finansijski rezultat i adekvatnost kapitala usled promena deviznog kursa.</i>	✓	NBS Odluka o adekvatnosti kapitala	Interna metodologija
Operativni rizik	<i>Operativni rizik je rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled propusta (nenamernih i namernih) u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u banci, kao i usled nastupanja nepredvidivih eksternih događaja. Operativni rizik uključuje i pravni rizik.</i>	✓	NBS Odluka o adekvatnosti kapitala	
Rizik kamatnih stopa	<i>Kamatni rizik je rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu pozicija iz bankarske knjige usled promena kamatnih stopa.</i>	✓	Interna metodologija	Interna metodologija
Rizik likvidnosti	<i>Rizik likvidnosti je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled nesposobnosti banke da ispunjava svoje dospele obaveze, i to zbog: – povlačenja postojećih izvora finansiranja, odnosno nemogućnosti pribavljanja novih izvora finansiranja (rizik likvidnosti izvora sredstava), ili – otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu (tržišni rizik likvidnosti).</i>	✗		
Rizik koncentracije	<i>Rizik koncentracije je rizik koji direktno ili indirektno proizlazi iz izloženosti banke prema istom ili sličnom izvoru nastanka rizika, odnosno istoj ili sličnoj vrsti rizika.</i>	✓	Herfindahl-Hirschman Index - HHI	Herfindahl-Hirschman Index - HHI (stres test pretpostavke)
Kreditno - devizni rizik	<i>Kreditno-devizni rizik predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke koji posledica rasta kreditnog rizika usled promene kursa dinara i njegovog uticaja na kreditnu sposobnost klijenta i to za kredite sa deviznom klauzulom.</i>	✓	Interna metodologija	Interna metodologija
Strateški rizik	<i>Strateški rizik je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat ili kapital banke usled nepostojanja odgovarajućih politika i strategija, te njihovog neadekvatnog sprovođenja, kao i usled promena u okruženju u kome banka posluje ili izostanka odgovarajućeg reagovanja banke na te promene.</i>	✗		
Rizik poslovnog i makroekonomskog okruženja	<i>Rizik poslovnog i makroekonomskog okruženja je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat ili kapital banke usled potencijalnih promena u opštim poslovnim uslovima, odnosno tržišnom okruženju, ponašanju klijenata i tehnološkom progresu koje mogu uticati na zarađivačku sposobnost banke ukoliko banka nije u mogućnosti da se u kratkom roku adaptira na promene.</i>	✗		

Interna metodologija obračuna kapitalnih zahteva u procesu interne procene adekvatnosti kapitala

Kreditni rizik

U okviru procesa interne procene adekvatnosti Banka će za kreditni rizik vršiti obračun regulatornog kapitalnog zahteva u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke (standardizovani pristup), a pored toga Banka će internim modelom obračunavati interni kapitalni zahtev za kreditni rizik i porediti ga sa regulatornim u cilju izbegavanja moguće potcenjenosti kreditnog rizika usled primene standardizovanog pristupa. Takođe Banka će na osnovu internog modela raditi stres test za kreditni rizik u cilju izbegavanja moguće potcenjenosti kreditnog rizika usled primene standardizovanog pristupa u uslovima krize.

Interni model obračuna kapitalnih zahteva za kreditni rizik se bazira na migracionoj analizi koja predstavlja osnovno sredstvo za procenu rizika kreditnog portfolija i stoga služi kao glavna baza za određivanje verovatnoće distribucije gubitaka Banke po osnovu kreditnog portfolia i vanbilansnih izloženosti na godišnjem nivou. Osnovna ideja metoda je korišćenje istorijskog iskustva za kvantifikaciju promena u kvalitetu kreditnog portfolija tokom vremena radi dobijanja prognoza za očekivane i neočekivane gubitke. Osnovna pretpostavka ovog pristupa je da istorijski razvoj odražava buduća kretanja i da se stoga može koristiti za simulaciju nivoa gubitka portfolija.

Banka moguću potcenjenost kreditnog rizika usled primene standardizovanog pristupa izračunava putem internog modela prema odgovarajućim stopama gubitaka na nivou pouzdanosti od 95% (videti tabelu ispod). Stope gubitaka su formirane na nivou Banke i ProCredit Grupe po osnovu migracione analize koja obuhvata podatke svih banaka u Grupi od 2001. godine (između ostalog i Banke u Srbiji te se njena primena smatra adekvatnom), a koju definiše ProCredit Holding na godišnjem nivou. Stope gubitaka i migraciona analiza na nivou ProCredit banke u Srbiji u najvećoj meri koreliraju sa podacima na nivou ProCredit Grupe, odnosno ne postoje značajna odstupanja te Banka smatra da se mogu koristiti za adekvatnu procenu izloženosti kreditnom riziku.

Obračun se vrši na sledeći način:

- 1) Bruto kreditni portfolio se raspoređuje na tri kategorije kašnjenja (do 30 dana, od 31-90 dana i preko 90 dana) i vanbilansni portfolio prema tabeli ispod
- 2) Iznos se množi stopom očekivanih gubitaka po kategoriji (nivo pouzdanosti od 95%, stope gubitka kao u tabeli ispod).
- 3) Dobijeni rezultati se sabiraju, oduzima se ispravka vrednosti i dobija se ukupan interni kapitalni zahtev

Dani u kašnjenju	Bruto kreditni portfolio	Stopa gubitka na nivou pouzdanosti od 95%	Interni kapitalni zahtev
Vanbilans		3,08%	
0-30		3,08%	
31-90		62,11%	
>90		77,38%	
Ukupan interni kapitalni zahtev (bruto)			
Manje: Ukupna ispravka vrednosti i potrebna rezerva za gubitke			
Ukupan interni kapitalni zahtev (neto)			

Stres scenario za kreditni rizik – moguća potcenjenost gubitaka po osnovu kreditnog rizika u uslovima krize

Uprkos činjenici da nivo pouzdanosti od 95% koji se primenjuje u standardnom scenariju za kreditni rizik već pokriva u značajnoj meri slučajevne istorijskih gubitaka, u pogledu stres scenarija, nivo pouzdanosti stopa gubitka je povećan na 99,8%, što odgovara riziku od neizmirenja obaveza korisnika kredita sa visokim rejtingom (odgovara „AA-“ Fitch rejting agencije). U ovom slučaju na nivou ProCredit Grupe određene su stope gubitaka na osnovu stope pouzdanosti od 99,8% za ceo period 2001-2011, uključujući i godine svetske ekonomske krize nakon 2009. godine, a zatim i stope gubitaka pri istom nivou poverenja do 2009. godine.

Faktor za koji se pogoršao kvantil od 99,8% za ceo period (uključujući krizne godine nakon 2009. godine) u poređenju sa kvantilom od 99,8% za zapažanja do 2009. godine definisan je kao „faktor najgoreg slučaja“ i uzima u obzir relativno povećanje stope kašnjenja usled globalne finansijske krize nakon 2008. godine koja je veoma ozbiljno pogodila makroekonomsku situaciju u Srbiji, Balkanskom regionu i Evrozoni kao najvažnijeg spoljnotrgovinskog partnera Srbije u pogledu pada bruto društvenog proizvoda, značajnog rasta nezaposlenosti i krize javnog duga odnosno samog bankarskog sektora, te se može smatrati stres scenarijom.

Rizik druge ugovorne strane

U okviru procesa interne procene adekvatnosti kapitala Banka će za rizik druge ugovorne strane vršiti obračun regulatornog kapitalnog zahteva u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke (standardizovani pristup), a pored toga Banka će internim modelom (koji uključuje i stres test scenario) obračunavati interni kapitalni

zahtev za rizik druge ugovorne strane i porediti ga sa regulatornim u cilju izbegavanja moguće potcenjenosti ovog rizika usled primene standardizovanog pristupa.

Iznos internog kapitalnog zahteva koji je potreban za pokriće rizika druge ugovorne strane i rizika izdavaoca Banke prema internom modelu izračunava se na osnovu obima izloženosti koji je prilagođen rizicima, tj. iznosa koji Banka potencijalno može da izgubi i ročnosti izloženosti.

Izloženost u koju je ukalkulisan rizik (risk-adjusted exposure - RAE) se izračunava množenjem iznosa izloženosti (exposure at default - EAD) jednogodišnjom verovatnoćom nastupanja statusa neizmirenja obaveza (probability of default - PD), preostalom ročnošću (maturity - M) i gubitkom usled nastupanja statusa neizmirenja obaveza (loss given default - LGD):

$$RAE = EAD \times PD \times M \times LGD$$

Stres scenario za rizik druge ugovorne strane

U okviru stres scenarija za rizik druge ugovorne strane, odnosno obračuna visine internog kapitalnog zahteva potrebnog za pokriće rizika druge ugovorne strane, uzete su u obzir sledeće pretpostavke:

- Svi rejtnzi banaka se umanjuju za dva stepena, što odražava povećan rizik druge strane. Ako druga strana / krajnja matična kompanija nema rejting i koristi se rejting zemlje manje dva nivoa, oduzima se jedan nivo. Ako je reč o malim izloženostima, a pod malim izloženostima se smatraju izloženosti čiji je iznos manji ili jednak dinarskoj protivvrednosti od 100,000.00 eur, biće dodeljen rejting zemlje u kojoj „Banka A“ posluje manje dva nivoa.
- Sve Hartije od vrednosti/obveznice banaka postaju manje likvidne, što odražava umanjenu tržišnu aktivnost i povećanu nesigurnost, odnosno razmatraju se u odnosu na njihovu preostalu ročnost.

Devizni rizik

U okviru procesa interne procene adekvatnosti Banka će za devizni rizik vršiti obračun regulatornog kapitalnog zahteva u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke (standardizovani pristup), a pored toga Banka će internim modelom (koji uključuje i stres test scenario) obračunavati interni kapitalni zahtev za devizni rizik i porediti ga sa regulatornim u cilju izbegavanja moguće potcenjenosti ovog rizika usled primene standardizovanog pristupa.

Iznos internog kapitalnog zahteva za pokriće deviznog rizika u cilju procene eventualne potcenjenosti deviznog rizika usled primene standardizovanog pristupa, baziran je na istorijskom modelu VaR (Value at Risk) analize, na osnovu istorijskog perioda od 3 godine i stepenu poverenja od 95%.

Izračunavanje internog kapitalnog zahteva potrebno za pokriće deviznog rizika Banke jednak je uticaju koji bi istorijski devizni šokovi mogli da izvrši na banku obzirom na tekuću izloženost deviznom riziku.

- 1) Izloženost deviznom riziku predstavlja otvorena devizna pozicija Banke, definisana Odlukom o adekvatnosti kapitala Banke
- 2) Devizni šok se izračunava na osnovu istorijskog perioda od 3 godine, za sve valutne parove. Valutni parovi su funkcionalna valuta Banke (RSD) prema svakoj od valuta otvorene devizne pozicije Banke u okviru DR izveštaja (EUR,USD,CHF i GBP). Promena u tekućem periodu u odnosu na isti period prošle godine, odnosno devizni šok se identifikuje kao kretanje u procentima za svaku od valuta.

Stres scenario za devizni rizik

U okviru stres scenarija za devizni rizik, odnosno obračuna internog kapitalnog zahteva potrebnog za pokriće deviznog rizika, uzete su u obzir sledeće pretpostavke:

- Stepenu poverenja sa 95% se pomera na 99.8%

- Tekuća otvorena devizna pozicija se pomera na 7.5% regulatornog kapitala što predstavlja okidač za izveštavanje, odnosno pokazatelj ranog upozoravanja definisan Politikom upravljanja deviznim rizikom Banke

Operativni rizik

U okviru procesa interne procene adekvatnosti Banka će za operativni rizik vršiti obračun regulatornog kapitalnog zahteva u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke (pristup osnovnog indikatora), a pored toga Banka će internim modelom obračunavati interni kapitalni zahtev za operativni rizik i porediti ga sa regulatornim u cilju izbegavanja moguće potcenjenosti ovog rizika usled primene pristupa osnovnog indikatora.

Za potrebe izračunavanja internog kapitalnog zahteva za Operativni rizik, poredi se bruto gubitak prijavljenih događaja u poslednjih 12 meseci i sa iznosom kapitalnog zahtev za operativni rizik obračunat primenom pristupa osnovnog indikatora. U slučaju da je bruto gubitak veći, Banka će izdvajati dodatni kapital za iznos prekoračenja.

Banka ima uspostavljen sistem izveštavanja o realizovanim događajima koji su doveli do gubitka ili su pak mogli dovesti do gubitka koji se vode u posebnoj bazi događaja (RED - Risk Event Database – baza za evidentiranje događaja koji imaju elemente operativnih rizika).

Pored toga, Služba za upravljanje rizicima od 2008. godine vrši redovnu godišnju analizu izloženosti odeljenja i procesa operativnim rizicima i rizicima prevare. Procena rizika podrazumeva proces identifikovanja i analiziranja potencijalnih događaja koji bi mogli da izazovu značajne negativne finansijske efekte na poslovanje Banke, a obuhvata i procenu verovatnoće pojave takvih događaja.

Kamatni rizik

Obzirom da Odlukom o adekvatnosti kapitala nije predviđeno regulatorno izdvajanje iz kapitala za kamatni rizik, Banka interni kapitalni zahtev za ovaj rizik definiše, odnosno izračunava kao negativan uticaj promene kamatnih stopa na ekonomsku vrednost Banke izazvanog šokom kamatnih stopa. Metodologija zasnovana na proceni negativnih efekata promene kamatnih stopa na ekonomsku vrednost banke izabrana je kao opšte prihvaćeni model za obračun kapitalnog zahteva za kamatni rizik, odnosno model koji je predložen od strane određenog broja nacionalnih regulatora u procesu interne procene adekvatnosti kapitala.

Za EUR i USD se koristi kamatni šok od 200 baznih poena. Za lokalnu valutu se takođe koristi šok od 200 baznih poena. Interni kapitalni zahtev neophodan za pokriće kamatnog rizika za svaku valutu se dobija kao proizvod kamatnog šoka za tu valutu i odgovarajuće izloženosti kamatnom riziku u vremenskom periodu tokom kog će mu banka biti izložena. Interni kapitalni zahtev za svaku valutu se sabira, netirajući pozitivne i negativne izloženosti, u cilju dobijanja ukupnog neophodnog ekonomskog kapitala za banku.

Stres scenario za kamatni rizik

Pretpostavke stres scenarija simuliraju jači kamatni šok. Za EUR i USD se koristi šok od 300 baznih poena. Za lokalnu valutu se koristi sledeći metod: Za period od pet godina navedene su kamatne stopei 99. i 1. percentilna promena u tekućem periodu u odnosu na isti period prošle godine (tj. period držanja = jedna godina) identifikovane su kao kretanje u baznim poenima. Najveće kretanje u obimu od 99. i 1. percentilne promene se koristi kao kamatni šok. Koristi se najveće kretanje (što je strožije od preporuke Bazela, koja koristi najveći šok koji se dogodio samo u pravcu koji bi banci naneo štetu), bez obzira na to koji pravac je istorijski korišćen, s obzirom na to da kretanja pokazuju varijabilnost kamatnih stopa. Kada su podaci raspoloživi, interni i eksterni šokovi se zasebno procenjuju i koriste.

Rizik koncentracije

Obzirom da rizik koncentracije nije obuhvaćen regulatornim zahtevom za kapitalom, Banka će na osnovu internog modela obračunavati interni kapitalni zahtev za rizik koncentracije. Postoje dva glavna izvora rizika koncentracije u kreditnom portfoliju: individualna koncentracija (materijalno značajna koncentracija pojedinačnih izloženosti koje čine značajan deo portfolija) i sektorska koncentracija (materijalno značajna koncentracija prema industrijskim sektorima, odnosno delatnostima).

Banka je odlučila da koristi pristup propisan od strane regulatora Španije, odnosno opšte prihvaćen pristup za merenje koncentracije Herfindal-Hiršmanov indeks (HHI) za izračunavanje kapitalnih zahteva za rizik koncentracije. Ovaj pristup efikasno prilagođava zahteve regulatornog kapitala u skladu sa standardizovanim pristupom, dodajući na njega iznos kapitalnog zahteva koji proizilazi iz individualne koncentracije i iznos za sektorsku koncentraciju, odnosno koncentraciju prema delatnosti.

Sektorski rizik koncentracije

Izračunavanje sektorskog rizika koncentracije se vrši na osnovu sektorskog indeksa koncentracije (SIK) prema sledećoj formuli:

$$SIK = \sum X^2 / (\sum X)^2 * 100$$

gde je X jednak izloženosti prema svakoj od ekonomskih delatnosti.

Individualni rizik koncentracije

Banka će takođe izračunavati individualni indeks koncentracije (IIK) za 1000 najvećih individualnih izloženosti nezavisno od njihovog statusa kao fizičkog ili pravnog lica ili njihove pravne forme prema sledećoj formuli:

$$IIK = \sum X^2 / (\sum Y)^2 * 100$$

gde je X jednak iznosu izloženosti prema svakom od 1000 najvećih izloženosti, a Y jednak iznosu ukupne izloženosti Banke.

Stres scenario za rizik koncentracije

Stres scenario individualnog rizika koncentracije se zasniva na rastu izloženosti u okviru top 10 najvećih izloženosti za 30% poštujući sledeće limite propisane Pravilom za upravljanje rizikom koncentracije Banke:

- Maksimalni iznos izloženosti prema jednom klijentu ili grupi povezanih lica ograničen je na maksimalno 5.000.000 EUR (ukoliko se realna izloženost nekog od top 10 najvećih izloženosti nalazi iznad minimuma između 5.000.000 eur i realne izloženosti top 10 najvećih izloženosti koja je uvećana za 30% neophodno je prikazati realnu izloženost).
- Suma izloženosti prema 10 najvećih klijenata Banke ograničen je na 50% kapitala Banke.

Pretpostavka stres scenarija u okviru sektorskog rizika koncentracije pretpostavlja povećanje izloženosti u top 5 najvećih izloženosti za 20%.

Kreditno-devizni rizik

U okviru procesa interne procene adekvatnosti kapitala, obračun internog kapitalnog zateva potrebnog za pokriće kreditno-deviznog rizika u standardnom scenariju zasnovan je na anticipiranoj promeni deviznog kursa u narednoj godini, odnosno na dodatnom kapitalnom zahtevu koji će Banka izdvojiti u okviru minimalnih kapitalnih zahteva za kreditni rizik prema stubu 1. Uvećanje kapitalnih zahteva po osnovu slabljenja domaće valute Banka uključuje u projekciji pokazatelja adekvatnosti kapitala u petogodišnjem poslovnom planu.

Stres scenario za kreditno devizni rizik

Stres scenario obračuna internog kapitalnog zahteva potrebnog za pokriće kreditno-deviznog rizika zasnovan je na utvrđivanju nivoa korelacije između promene deviznog kursa RSD/EUR i pokazatelja kašnjenja kreditnog portfolia Banke u poslednjih pet godina, odnosno na neočekivanom (neanticipiranoj promeni) slabljenju domaće valute (pretpostavka stres testa) u toku godine.

Rizici koji se ne mogu precizno kvantifikovati

Za rizike koji se ne mogu precizno kvantifikovati Banka definiše niz strateških smernica, metoda, kriterijuma, i procesa u cilju odlučivanja i sprovođenja odluka o prihvatanju, izbegavanju, smanjenju, kontroli i prenosu rizika.

Pored toga, Banka će za materijalno značajne rizike koji se ne mogu precizno kvantifikovati izdvojiti određeni % raspoloživog internog kapitala što smatra dovoljnim, uzimajući u obzir načine upravljanja gore navedenim rizicima.

Rezultati procesa interne procene adekvatnosti kapitala na dan 31.12.2016.

Minimalni kapitalni zahtevi (u 000 RSD)		
Regulatorni kapitalni zahtevi	Interni kapitalni zahtevi (ICAAP)	
	Standardni scenario	Stres scenario
9.690.004	10.519.365	10.798.659

Raspoloživi interni kapital u procesu interne procene adekvatnosti kapitala je jednak kapitalu Banke u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala.

4.3 Adekvatnost kapitala i kapitalni zahtevi u skladu sa regulativom Narodne banke Srbije

Tabela 5: Izveštaj o ukupnim kapitalnim zahtevima i pokazatelju adekvatnosti kapitala na dan 31.12.2016. (u hiljadama RSD)

Редни бр.	Назив	Износ	Покривеност основним капиталом	Покривеност допунским капиталом
		1	2	3
I	КАПИТАЛ	15.297.022		
1.	УКУПАН ОСНОВНИ КАПИТАЛ	10.980.674		
2.	УКУПАН ДОПУНСКИ КАПИТАЛ	4.316.348		
II	КАПИТАЛНИ ЗАХТЕВИ	9.690.004		
1.	КАПИТАЛНИ ЗАХТЕВ ЗА КРЕДИТНИ РИЗИК, РИЗИК ДРУГЕ УГОВОРНЕ СТРАНЕ И РИЗИК ИЗМИРЕЊА/ИСПОРУКЕ ПО ОСНОВУ СЛОБОДНИХ ИСПОРУКА	8.732.986	8.732.986	-
1.1.	Стандардизовани приступ (СП)	72.774.888		
1.1.1.	<i>Изложености према државама и централним банкама</i>	-		
1.1.2.	<i>Изложености према територијалним аутономијама и јединицама локалне самоуправе</i>	110		
1.1.3.	<i>Изложености према јавним административним телима</i>	-		
1.1.4.	<i>Изложености према међународним развојним банкама</i>	-		

ProCredit Bank a.d. Beograd	Objavljivanje podataka i informacija -Podaci I Informacije Procredit Bank A D Beograd Za 2016 Godinu_Final
-----------------------------	--

1.1.5.	<i>Изложености према међународним организацијама</i>	-		
1.1.6.	<i>Изложености према банкама</i>	78.549		
1.1.7.	<i>Изложености према привредним друштвима</i>	46.477.330		
1.1.8.	<i>Изложености према физичким лицима</i>	21.383.901		
1.1.9.	<i>Изложености обезбеђене хипотекама на непокретностима</i>	-		
1.1.10.	<i>Доспела ненаплаћена потраживања</i>	1.205.156		
1.1.11.	<i>Високоризичне изложености</i>			
1.1.12.	<i>Изложености по основу покривених обвезница</i>			
1.1.13.	<i>Изложености по основу улагања у отворене инвестиционе фондове</i>			
1.1.14.	<i>Остале изложености</i>	3.629.844		
1.2.	Приступ заснован на интерном рејтингу (IRB)			
1.2.1.	<i>Изложености према државама и централним банкама</i>			
1.2.2.	<i>Изложености према банкама</i>			
1.2.3.	<i>Изложености према привредним друштвима</i>			
1.2.4.	<i>Изложености према физичким лицима</i>			
1.2.4.1.	<i>Изложености према физичким лицима које су обезбеђене хипотекама на непокретностима</i>			
1.2.4.2.	<i>Квалификоване револвинг изложености према физичким лицима</i>			
1.2.4.3.	<i>Остале изложености према физичким лицима</i>			
1.2.5.	Изложености по основу власничких улагања			
1.2.5.1.	Примењени приступ:			
1.2.5.1.1.	<i>Приступ једноставних пондера ризика</i>			
1.2.5.1.2.	<i>PD/LGD приступа</i>			
1.2.5.1.3.	<i>Приступ интерних модела</i>			
1.2.5.2.	Врсте изложености по основу власничких улагања			
1.2.5.2.1.	<i>Власничка улагања којима се тргује на берзи</i>			
1.2.5.2.2.	<i>Власничка улагања којима се не тргује на берзи али су у довољно диверсификованим портфолијима</i>			
1.2.5.2.3.	<i>Остала власничка улагања</i>			
1.2.5.2.4.	<i>Власничка улагања на које банка примењује стандардизовани приступ кредитном ризику</i>			
1.2.6.	Изложености по основу остале имовине			
2	КАПИТАЛНИ ЗАХТЕВ ЗА РИЗИК ИЗМИРЕЊА/ИСПОРУКЕ ПО ОСНОВУ НЕИЗМИРЕНИХ ТРАНСАКЦИЈА			

ProCredit Bank a.d. Beograd	Objavljivanje podataka i informacija -Podaci I Informacije Procredit Bank A D Beograd Za 2016 Godinu_Final
-----------------------------	--

3	КАПИТАЛНИ ЗАХТЕВ ЗА ТРЖИШНЕ РИЗИКЕ	-	-	-
3.1.	Капитални захтеви за ценовни, девизни и робни ризик израчунат применом стандардизованих приступа	-	-	-
3.1.1.	<i>Капитални захтев за ценовни ризик по основу дужничких хартија од вредности</i>	-	-	-
3.1.2.	<i>Капитални захтев за ценовни ризик по основу власничких хартија од вредности</i>	-	-	-
3.1.3.	<i>Капитални захтев за девизни ризик</i>	-	-	-
3.1.4.	<i>Капитални захтев за робни ризик</i>	-	-	-
3.2.	Капитални захтеви за ценовни, девизни и робни ризик израчунати применом приступа интерних модела	-	-	-
4	КАПИТАЛНИ ЗАХТЕВ ЗА ОПЕРАТИВНИ РИЗИК	957.018	957.018	-
4.1.	Капитални захтев за оперативни ризик израчунат применом приступа основног индикатора	957.018	957.018	-
4.2.	Капитални захтев за оперативни ризик израчунат применом стандардизованог приступа	-	-	-
4.3.	Капитални захтев за оперативни ризик израчунат применом напредног приступа	-	-	-
5	ПОКРИВЕНОСТ КАПИТАЛНИХ ЗАХТЕВА	9.690.004	9.690.004	-
III	ПОКАЗАТЕЉ АДЕКВАТНОСТИ КАПИТАЛА (%)	18,94		

4.3.1 Kapitalni zahtev za kreditni rizik i rizik druge ugovorne strane

U skladu sa važećom Odlukom Narodne banke Srbije koja definiše oblast adekvatnosti kapitala, Banka obračunava kapitalne zahteve za kreditni rizik koristeći standardizovani pristup. Banka takođe obračunava i kapitalne zahteve za stavke koje se nalaze u bankarskoj knjizi, a za koje je prema regulativi neophodno obračunati kapitalne zahteve za rizik druge ugovorne strane.

Tabela 6: Kapitalni zahtev za kreditni rizik po standardizovanom pristupu (u hiljadama RSD)

Opis klase izloženosti	Kapitalni zahtev za kreditni rizik na 31. decembar 2015.	Kapitalni zahtev za kreditni rizik na 31. decembar 2016.
Izloženost prema državama i centralnim bankama	-	-
Izloženosti prema jedinicama teritorijalne autonomije i lokalne samouprave	4	13
Izloženosti prema javnim agencijama	-	-
Izloženosti prema bankama	18.644	9.426
Izloženosti prema privrednim društvima	4.078.706	5.577.279
Izloženosti prema fizičkim licima	2.786.377	2.566.068
Dospela nenaplaćena potraživanja	14.320	144.619

ProCredit Bank a.d. Beograd	Objavlivanje podataka i informacija -Podaci I Informacije Procredit Bank A D Beograd Za 2016 Godinu_Final
-----------------------------	---

Ostale izloženosti	413.698	435.581
Ukupno	7.311.749	8.732.986

4.3.2 Kapitalni zahtev za tržišne rizike

Po trenutnoj politici, Banka striktno izbegava bavljenje bilo kojim oblikom poslova iz domena špekulativnog bankarstva (poslovi koji imaju za cilj zaradu na razlici u ceni finansijskih instrumenata). Iz tog razloga se može smatrati da je Banka u svom poslovanju trenutno izložena jedino deviznom riziku, kao podkategorije tržišnih rizika.

Kapitalni zahtev za devizni rizik se računa u skladu sa važećom Odlukom Narodne banke Srbije koja definiše oblast adekvatnosti kapitala.

Kapitalni zahtev za devizni rizik izračunava se množenjem zbira ukupne neto otvorene devizne pozicije i apsolutne vrednosti neto otvorene pozicije u zlatu sa 12%, ako je zbir ukupne neto otvorene devizne pozicije i apsolutne vrednosti neto otvorene pozicije u zlatu veći od 2% kapitala banke izračunatog u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke.

Tabela 7: Otvorena devizna pozicija Banke na dan 31.12.2016 (u hiljadama RSD)

	EUR	USD	CHF	GBP	Ostale valute	Ukupno
Neto spot pozicija	3.748.437	-1.477.296	7.063	-436	0	2.277.768
Devizna imovina	61.468.404	133.982	276.103	7.378	0	61.885.867
Devizne obaveze	57.719.967	1.611.278	269.040	7.814	0	59.608.099
Neto forward pozicija	-3.463.398	1.490.018	0	0	0	-1.973.380
Duga pozicija	0	1.490.018	0	0	0	1.490.018
Kratka pozicija	3.463.398	0	0	0	0	3.463.398
Duga otvorena pozicija	285.039	12.722	7.063	0	0	304.824
Kratka otvorena pozicija	0	0	0	436	0	436
Neto otvorena devizna pozicija	285.039	12.722	7.063	436	0	304.824
Pozicija u zlatu	0	0	0	0	0	0
Kapitalni zahtev za devizni rizik						0

Tabela 8: Iznos kapitalnog zahteva za devizni rizik (u hiljadama RSD)

Opis	Kapitalni zahtev za devizni rizik na 31. decembar 2015.	Kapitalni zahtev za devizni rizik na 31. decembar 2016.
Kapitalni zahtev za devizni rizik	30.758	0

4.3.3 Kapitalni zahtev za operativni rizik

Kapitalni zahtev za operativni rizik se računa u skladu sa važećom Odlukom Narodne banke Srbije koja definiše oblast adekvatnosti kapitala.

Za potrebe računanja kapitalnog zahteva za operativni rizik, Banka trenutno primenjuje pristup osnovnog indikatora za sve svoje aktivnosti. Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom pristupa osnovnog indikatora jednak je iznosu trogodišnjeg proseka indikatora izloženosti pomnoženog stopom kapitalnog zahteva od 15%.

Tabela 9: Indikator izloženosti za prethodne tri godine i aritmetički prosek (u hiljadama RSD)

ProCredit Bank a.d. Beograd	Objavljivanje podataka i informacija -Podaci I Informacije Procredit Bank A D Beograd Za 2016 Godinu_Final
-----------------------------	--

Godina	Indikator izloženosti	Stopa kapitalnog zahteva	Kapitalni zahtev
2013	6.803.415	15%	1,020,512
2014	6.522.293	15%	978.344
2015	5.814.661	15%	872.199
Ukupno (trogodišnji prosek)	6.679.893	15%	957.018

Tabela 10: Iznos kapitalnog zahteva za operativni rizik (u hiljadama RSD)

Opis	Kapitalni zahtev za operativni rizik na 31. decembar 2015.	Kapitalni zahtev za operativni rizik na 31. decembar 2016.
Kapitalni zahtev za operativni rizik	1.001.984	957.018

5 Podaci, odnosno informacije koji se odnose na izloženosti rizicima i pristupe za merenje, odnosno procenu rizika

5.1 Kreditni rizik

Banka je u svom poslovanju izložena kreditnom riziku koji se može definisati kao mogućnost da dužnik ne izvrši svoje obaveze prema Banci u ugovorenom iznosu i na dan dospeća. Izloženost kreditnom riziku prevashodno proizilazi iz poslova kreditiranja komitenata.

Da bi održala kreditni rizik na prihvatljivom nivou, Banka:

- sagledava kreditnu sposobnost svakog pojedinačnog dužnika na osnovu njegove ukupne zaduženosti po kreditima, garancijama i drugim kreditnim proizvodima;
- analizira rizike koji proizilaze iz same investicije koja je predmet kreditiranja;
- utvrđuje limite kreditnih zaduženja komitenata na bazi procene rizika;
- posluje samo sa kreditno sposobnim komitentima i pribavlja odgovarajuće instrumente obezbeđenja;
- ima odvojene procese plasmana kreditnih proizvoda, odnosno odnosa sa klijentima od procesa analize kreditne sposobnosti komitenata i to za sve plasmane srednjim i velikim klijentima.

Banka svojim internim aktima, politikama i procedurama, koje se redovno ažuriraju i prilagođavaju, obezbeđuje adekvatan sistem upravljanja kreditnim rizikom i svođenje kreditnog rizika na prihvatljiv nivo. Upravljanje kreditnim rizicima banke vrši se u skladu sa Politikom upravljanja kreditnim rizikom i drugim politikama i standardima koje su odobrene od strane rukovodstva banke i uz podršku Odeljenja za kreditni rizik banke i grupe.

Kako bi kontrolisala kreditne rizike, Banka je definisala opreznu politiku kreditiranja. Klijenti koji se kreditiraju se pažljivo i detaljno analiziraju. Odluke o kreditiranju klijenata se donose na osnovu sposobnosti otplate korisnika kredita i odgovarajućeg sredstva obezbeđenja. Krediti se mogu odobravati isključivo komitentima koji ispunjavaju sledeće kriterijume:

- ima stabilno i profitabilno poslovanje (u slučaju pravnih lica, preduzetnika ili poljoprivrednih proizvođača),
- odgovarajuću mogućnost za buduće uredno servisiranje duga (važi za sve komitente),
- u slučaju da je identifikovano, ima isključivo opravdano odstupanje ročnosti dospeća određenih elemenata aktive i pasive (u slučaju pravnih lica, preduzetnika ili poljoprivrednih proizvođača), gotovinski tok ne pokazuje velike slabosti koje se ne mogu kontrolisati (u slučaju pravnih lica, preduzetnika ili poljoprivrednih proizvođača),
- dobra kreditna istorija u Banci odnosno drugim bankama (važi za sve komitente, pod uslovom da postoji),
- adekvatno sredstvo obezbeđenja (važi za sve komitente),

- adekvatno upravljanje i organizovanje poslovanja, odnosno iskusan menadžment (u slučaju pravnih lica, preduzetnika ili poljoprivrednih proizvođača).

Sledeći principi karakterišu pristup ProCredit banke u upravljanju kreditnim rizicima:

- intenzivna analiza platežne sposobnosti (kapacitet za otplatu kredita) klijenata banaka
- pažljivo dokumentovanje analiza kreditnog rizika i procesa koji su sastavni deo aktivnosti kreditiranja, pri čemu se osigurava da izvršene analize budu razumljive trećim upućenim licima
- strogo izbegavanje prezaduživanja klijenata banaka
- izgradnja ličnih i dugoročnih odnosa sa klijentom i održavanje redovnog kontakta
- obavezan monitoring naplate potraživanja, kao i redovan monitoring finansijske sposobnosti klijenta i postojećeg obezbeđenja
- strogo upravljanje kreditima u kašnjenju
- naplata iz zaloga u slučaju neispunjenja obaveza
- implementacija pažljivo izrađenih i dobro dokumentovanih procesa
- stroga primena principa „četvoro očiju“
- ulaganje u dobro obučeno i motivisano osoblje

Odgovornost za upravljanje kreditnim rizicima snosi prvenstveno banka uz podršku Odeljenja za kreditne rizike koji vrši nadzor i koordinaciju sledećih funkcija: funkcija procena kreditnog rizika, funkcija analize portfolija, funkcija interne kontrole i funkcija procene kolaterala.

Sa ciljem praćenja kvaliteta portfolija, banka je implementirala proces za rano otkrivanje rizika od neispunjenja obaveza po osnovu kredita. Sistem ranih indikatora rizika omogućava banci da identifikuje izloženosti kod koji se znaci javljaju, proceni da li je došlo do povećanja rizika i po potrebi preuzime adekvatne mere.

Pregled izloženosti kreditnom riziku, prikazan u bruto i neto iznosu, bez uzimanja u obzir sredstava obezbeđenja, kao i ostale stavke koje banka ne smatra izloženim kreditnom riziku, a u skladu sa pozicijama bilansa stanja na dan 31. decembra 2016. i na 31. decembar 2015 godine dat je u tabeli ispod:

(u hiljadama dinara)

Pozicije bilansa stanja 31.12.2016	Imovina po osnovu koje je banka izložena kreditnom riziku			Imovina po osnovu koje banka nije izložena kreditnom riziku	Vrednost iz bilansa stanja
	Bruto vrednost	Akumulirane ispravke vrednosti / rezervisanja	Neto vrednost		
	1	2	3 (1-2)		
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	-	-	10,281,913	10,281,913
Založena finansijska sredstva	-	-	-	-	-
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	-	-	-	-	-
Finansijska sredstva koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	-	-	-	-
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	-	-	-	2,316	2,316
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	-	-	-	-	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	3,585,575	1,424	3,584,151	-	3,584,151
Kredit i potraživanja od komitenata	73,899,094	2,053,782	71,845,312	-	71,845,312
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	-	-	-	-
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-	-	20,102	20,102
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	-	-	-	-	-
Investicije u zavisna društva	-	-	-	127,752	127,752
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	285,461	285,461
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	2,701,216	2,701,216
Investicione nekretnine	-	-	-	-	-
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	25,939	25,939
Odložena poreska sredstva	-	-	-	-	-
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	-	-
Ostala sredstva	7,896	7,106	790	459,098	459,888
Bilansna izloženost	77,492,565	2,062,312	75,430,253	13,903,797	89,334,050
Date garancije i jemstva	4,744,025	19,913	4,724,112	-	4,724,112
Preuzete buduće obaveze	8,125,247	4,259	8,120,988	-	8,120,988
Ostale vanbilansne izloženosti	-	-	-	176,237,470	176,237,470
Vanbilansna izloženost	12,869,272	24,172	12,845,100	176,237,470	189,082,570
Ukupna izloženost	90,361,837	2,086,484	88,275,353	190,141,267	278,416,620

(u hiljadama dinara)

Pozicije bilansa stanja 31.12.2015	Imovina po osnovu koje je banka izložena kreditnom riziku			Imovina po osnovu koje banka nije izložena kreditnom riziku	Vrednost iz bilansa stanja
	Bruto vrednost	Akumulirane ispravke vrednosti / rezervisanja	Neto vrednost		
	1	2	3 (1-2)	4	5 (3+4)
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	-	-	10,083,641	10,083,641
Založena finansijska sredstva	-	-	-	-	-
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	-	-	-	-	-
Finansijska sredstva koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	-	-	-	-
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	-	-	-	74,267	74,267
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	-	-	-	-	-
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	4,214,279	3,054	4,211,225	-	4,211,225
Kreditni i potraživanja od komitenata	66,138,153	2,115,498	64,022,655	-	64,022,655
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	-	-	-	-
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-	-	2,855	2,855
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	-	-	-	-	-
Investicije u zavisna društva	-	-	-	127,752	127,752
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	288,806	288,806
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	2,807,410	2,807,410
Investicione nekretnine	-	-	-	-	-
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	-	-
Odložena poreska sredstva	-	-	-	-	-
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	-	-
Ostala sredstva	7,896	7,106	790	460,730	461,520
Bilansna izloženost	70,360,328	2,125,658	68,234,670	13,845,461	82,080,131
Date garancije i jemstva	4,292,558	33,506	4,259,052	-	4,259,052
Preuzete buduće obaveze	6,939,797	1,422	6,938,375	-	6,938,375
Ostale vanbilansne izloženosti	-	-	-	176,849,767	176,849,767
Vanbilansna izloženost	11,232,355	34,928	11,197,427	176,849,767	188,047,194
Ukupna izloženost	81,592,683	2,160,586	79,432,097	190,695,228	270,127,325

Kredit i potraživanja od komitenata, banaka i drugih finansijskih organizacija

Pregled bruto i neto izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja, prema načinu obezvređenja, dospelosti i vrednosti sredstava obezbeđenja na dan 31. decembra 2016. i 31. decembra 2015. godine:

31. decembar 2016. (u hiljadama dinara)

	Neobezvređena potraživanja		Obezvređena potraživanja		Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti		Ukupna neto potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja	
	nije dospelo	dospelo	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		Neobezvređenih potraživanja	Obezvređenih potraživanja
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	7,828,406	30,415	193,668	222,348	8,274,836	51,008	295,770	7,928,058	31,065	-
Stambeni krediti	5,315,832	2,865	187,773	69,204	5,575,673	48,451	127,041	5,400,181	30,353	-
Potrosacki i gotovinski krediti	2,345,431	4,870	5,733	62,448	2,418,482	2,486	85,466	2,330,530	712	-
Transakcioni i kreditne kartice	139,699	2,939	162	88,787	231,587	71	81,586	149,930	-	-
Ostala potraživanja	27,444	19,741	-	1,909	49,094	-	1,677	47,417	-	-
Potraživanja od privrede	62,953,611	319,416	1,407,404	483,166	65,163,599	510,384	1,144,120	63,509,095	1,080,117	26,339
Velika preduzeca	1,248,857	3,033	-	-	1,251,890	-	12,433	1,239,457	104,431	-
Mala i srednja preduzeca	32,844,593	98,814	282,528	53,024	33,278,959	125,176	375,802	32,777,981	604,187	17,313
Mikro preduzeca i preduzetnici	10,780,529	102,997	868,887	255,596	12,008,010	282,381	368,788	11,356,841	353,470	3,676
Poljoprivrednici	18,079,632	114,568	255,989	174,546	18,624,736	102,827	387,097	18,134,812	18,029	5,350
Javna preduzeca	-	4	-	-	4	-	-	4	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	3,747,064	239,653	50,939	8,579	4,046,234	41,788	12,136	3,992,310	-	-
Ukupna izloženost	74,529,081	589,484	1,652,011	714,093	77,484,669	603,180	1,452,026	75,429,463	1,111,182	26,339
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	72,029,021	215,767	28,142	-	72,272,930	283	671,399	71,601,248	1,069,996	-
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Problematicna potraživanja	2,500,060	373,717	1,623,869	714,093	5,211,739	602,897	780,627	3,828,215	41,186	26,339
od čega: restrukturirana	884,658	33,665	558,133	118,646	1,595,103	188,107	164,707	1,242,288	5,913	10,475
Ukupna izloženost	74,529,081	589,484	1,652,011	714,093	77,484,669	603,180	1,452,026	75,429,463	1,111,182	26,339

31. decembar 2015. (u hiljadama dinara)

	Neobezvredjena potrazivanja		Obezvredjena potrazivanja		Ukupna bruto potrazivanja	Akumulirane ispravke vrednosti		Ukupna neto potrazivanja	Vrednost sredstava obezbedjenja	
	nije dospelo	dospelo	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		Neobezvredjenih potrazivanja	Obezvredjenih potrazivanja
Prema sektorima										
Potrazivanja od stanovništva	7,829,259	43,830	240,248	240,386	8,353,723	72,798	311,806	7,969,119	63,732	-
Stambeni krediti	5,635,716	12,953	216,234	59,641	5,924,544	66,446	120,998	5,737,100	60,983	-
Potrosacki i gotovinski krediti	1,931,664	5,752	23,585	83,838	2,044,839	6,221	100,266	1,938,352	1,069	-
Transakcioni i kreditne kartice	171,058	747	429	93,696	265,930	131	86,708	179,091	-	-
Ostala potrazivanja	90,821	24,378	-	3,211	118,410	-	3,834	114,576	1,680	-
Potrazivanja od privrede	54,783,785	302,581	1,559,590	499,356	57,145,312	561,410	1,128,892	55,455,010	5,293,701	71,294
Velika preduzeca	1,120,456	2,449	-	-	1,122,905	-	11,469	1,111,436	121,593	-
Mala i srednja preduzeca	25,046,789	70,840	287,352	32,757	25,437,738	126,029	297,728	25,013,981	2,835,651	14,026
Mikro preduzeca i preduzetnici	12,240,914	149,007	957,177	293,055	13,640,153	328,012	452,569	12,859,572	1,097,998	36,570
Poljoprivrednici	16,375,626	80,266	315,061	173,544	16,944,497	107,369	367,126	16,470,002	1,212,981	20,698
Javna preduzeca	-	19	-	-	19	-	-	19	25,478	-
Potrazivanja od ostalih klijenata	4,684,856	117,150	42,108	9,283	4,853,397	27,995	15,651	4,809,751	-	-
Ukupna izlozenost	67,297,900	463,561	1,841,946	749,025	70,352,432	662,203	1,456,349	68,233,880	5,357,433	71,294
Prema kategorijama potrazivanja										
Neproblematična potrazivanja	63,858,900	208,705	29,015	6,866	64,103,486	300	628,417	63,474,769	5,076,205	-
od cega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Problematicna potrazivanja	3,439,000	254,856	1,812,931	742,159	6,248,946	661,903	827,932	4,759,111	281,228	71,294
od cega: restrukturirana	1,032,139	15,225	670,722	107,026	1,825,112	263,144	158,941	1,403,027	63,793	26,943
Ukupna izlozenost	67,297,900	463,561	1,841,946	749,025	70,352,432	662,203	1,456,349	68,233,880	5,357,433	71,294

5.1.1 Struktura i diversifikacija kreditnog portfolija

Rizik koncentracije je rizik koji direktno ili indirektno proizlazi iz izloženosti banke prema istom ili sličnom izvoru nastanka rizika, odnosno istoj ili sličnoj vrsti rizika.

Kako bi osigurala adekvatno praćenje ispunjenosti limita za velike izloženosti, Banka redovno prati 20 najvećih izloženosti i 10 najvećih problematičnih izloženosti. Na osnovu analize ovih izloženosti Odeljenje za kreditne rizike sastavlja izveštaj Odboru za upravljanje kreditnim rizikom.

Kako bi se adekvatno upravljalo rizikom koncentracije Odeljenje za kreditne rizike posebno prati sve izloženosti Banke u odnosu na interne okidače. Interni okidači uključuju:

- Limit od 20% izloženosti jednog lica ili grupe povezanih lica u odnosu na regulatorni kapital što predstavlja potencijal da velika izloženost pređe limit od 25% postavljen regulativom Narodne banke Srbije,
- Limit od 130% za zbir svih velikih izloženosti Banke u odnosu na regulatorni kapital što predstavlja potencijal da zbir svih velikih izloženost pređe limit od 150%.

Rizik u odnosu na grupe izloženosti sa istim ili sličnim faktorima rizika Banka analizira na sledeći način:

- Izloženost prema privrednim sektorima
- Izloženost prema geografskim područjima

Struktura kreditnog portfolija se redovno prati kroz sastanke Odbora za kreditni rizik kako bi se identifikovala bilo koja vrsta rizika koncentracije. Događaji koji mogu imati uticaja na velike delove portfolija, bilo da su u pitanju geografske oblasti ili grane privrede, mogu voditi ka tome da Banka ustanovi limite za određene grupe klijenata koje pripadaju segmentima izloženim ovom zajedničkom risk faktorom.

Podaci o granskoj i geografskoj koncentraciji izloženosti na dan 31. decembra 2016. i 31. decembra 2015. godine

31. decembar 2016. (u hiljadama dinara)

	Beogradski region		Region Vojvodina		Region Sumadija I Zapadna Srbija		Region Juzne I Istocne Srbije		Region Kosova I Metohije		Inostranstva	
	Neproblem-aticna potrazivanja	Problematic-na potrazivanja	Neproblem-aticna potrazivanja	Problematic-na potrazivanja	Neproblem-aticna potrazivanja	Problematic-na potrazivanja	Neproblem-aticna potrazivanja	Problematic-na potrazivanja	Neproblem-aticna potrazivanja	Problematic-na potrazivanja	Neproblem-aticna potrazivanja	Problematic-na potrazivanja
Potrazivanja od stanovnistva	2,397,564	343,478	2,426,687	226,840	1,767,595	159,576	829,418	90,551	24,292	8,636	59	140
Stambeni krediti	1,794,629	267,607	1,677,467	166,067	1,013,693	93,488	474,807	66,789	14,003	7,125	-	-
Potrosacki I gotovinski krediti	567,275	39,847	701,506	27,167	693,213	36,305	331,902	11,288	9,120	858	-	-
Transakcioni I kreditne kartice	35,048	30,664	44,254	26,113	40,293	24,534	19,881	9,363	1,113	323	-	-
Ostala potrazivanja	612	5,360	3,460	7,493	20,396	5,249	2,828	3,111	56	330	59	140
Potrazivanja od privrede	12,399,638	881,393	33,808,852	1,711,517	10,611,211	874,867	4,193,293	533,325	144,061	5,442	-	-
A	112,896	5,408	7,843,890	143,544	315,948	15,581	41,100	8,904	8	-	-	-
B,C,E	3,798,287	243,242	4,335,803	301,218	3,455,086	97,187	870,857	42,887	36,674	-	-	-
D	3	36	99,083	36	88	100	1,758	221,383	-	-	-	-
F	1,064,623	34,587	1,003,256	202,000	615,778	32,727	246,283	10,492	1	-	-	-
G	4,077,114	182,992	3,806,913	74,928	1,738,658	58,239	1,044,249	59,752	64,183	69	-	-
H,I,J	1,674,914	67,360	746,555	17,566	923,767	11,128	307,201	10,247	9,535	131	-	-
L,M,N	467,291	57,088	392,658	83,068	189,239	45,723	114,577	2,013	-	-	-	-
Preduzetnici	634,788	235,719	1,379,704	271,914	1,118,334	386,349	969,394	113,595	658	496	-	-
Poljoprivrednici	569,722	54,961	14,200,990	617,243	2,254,313	227,833	597,874	64,052	33,002	4,746	-	-
Potrazivanja od ostalih klijenata	129,382	94,246	18,099	32,989	3,218,146	236,216	24,712	12,517	-	6	279,921	-
Ukupna izlozenost	14,926,584	1,319,117	36,253,638	1,971,346	15,596,952	1,270,659	5,047,423	636,393	168,353	14,084	279,980	140

ProCredit Bank a.d. Beograd

 Objavljivanje podataka i informacija -Podaci I Informacije Procredit Bank A
 D Beograd Za 2016 Godinu_Final

31. decembar 2015. (u hiljadama dinara)

	Beogradski region		Region Vojvodina		Region Sumadija I Zapadna Srbija		Region Juzne I Istocne Srbije		Region Kosova I Metohije		Inostranstva	
	Neproblem-aticna potrazivanja	Problematic-na potrazivanja	Neproblem-aticna potrazivanja	Problematic-na potrazivanja	Neproblem-aticna potrazivanja	Problematic-na potrazivanja	Neproblem-aticna potrazivanja	Problematic-na potrazivanja	Neproblem-aticna potrazivanja	Problematic-na potrazivanja	Neproblem-aticna potrazivanja	Problematic-na potrazivanja
Potrazivanja od stanovnistva	2,396,988	365,275	2,499,550	248,183	1,699,221	191,457	792,815	123,506	25,360	11,169	51	148
Stambeni krediti	1,910,040	280,624	1,790,889	173,531	1,062,191	109,035	492,577	83,060	15,475	7,122	-	-
Potrosacki I gotovinski krediti	444,563	47,388	584,093	35,780	577,573	49,378	267,812	26,442	8,521	3,289	-	-
Transakcioni I kreditne kartice	41,396	32,226	50,799	28,666	48,184	26,946	26,165	9,920	1,221	407	-	-
Ostala potrazivanja	989	5,037	73,769	10,206	11,273	6,098	6,261	4,084	143	351	51	148
Potrazivanja od privrede	9,518,705	952,602	29,502,549	1,942,192	9,660,835	1,214,087	3,535,318	671,139	114,208	33,677	-	-
A	106,233	9,274	6,422,881	141,339	221,910	12,485	41,239	36,262	5	-	-	-
B,C,E	1,802,320	287,926	3,672,289	292,826	2,576,286	141,185	792,831	39,167	15,439	111	-	-
D	3	124	4	23	969	100	6	242,223	-	-	-	-
F	748,875	61,933	569,253	209,480	470,337	51,457	153,480	10,594	3	-	-	-
G	3,937,631	122,375	3,614,484	115,023	1,634,179	195,146	734,760	54,876	54,913	26,417	-	-
H,I,J	873,522	46,021	745,122	27,452	727,479	21,962	347,195	12,408	4,568	278	-	-
L,M,N	498,013	83,154	476,010	27,717	216,403	80,500	93,865	11,039	244	-	-	-
Preduzetnici	920,395	297,047	1,906,388	284,199	1,548,369	491,659	631,824	199,854	3,377	4,075	-	-
Poljoprivrednici	631,713	44,748	12,096,118	844,133	2,264,903	219,593	740,118	64,716	35,659	2,796	-	-
Potrazivanja od ostalih klijenata	297,576	57,569	3,621,445	419,084	47,914	4,914	17,798	13,938	-	6	373,153	-
Ukupna izlozenost	12,213,269	1,375,446	35,623,544	2,609,459	11,407,970	1,410,458	4,345,931	808,583	139,568	44,852	373,204	148

5.1.2 Problematična i restrukturirana potraživanja

Problematična potraživanja se klasifikuju potraživanja, kod kojih je ispunjen jedan od sledećih uslova:

- dužnik je po ovom potraživanju u docnji dužoj od 90 dana
- banka je, na osnovu procene finansijskog stanja, odnosno kreditne sposobnosti dužnika, procenila da dužnik neće moći da izmiri svoje obaveze u celosti bez realizacije sredstva obezbeđenja
- nastupio je status neizmirenja obaveza u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke
- za potraživanje je utvrđen iznos obezvređenja procenom na individualnoj ili grupnoj osnovi, osim za potraživanja kod kojih se taj iznos ne može identifikovati na nivou pojedinačnog potraživanja u grupi
- ukoliko je nad klijentom otvoren stečajni postupak
- ukoliko je pokrenut sudski postupak protiv klijenta
- vanbilansne stavke preuzete neopozive obaveze - ako bi njihovim povlačenjem od strane dužnika došlo do nastanka potraživanja za koje banka, na osnovu procene finansijskog stanja, odnosno kreditne sposobnosti dužnika, smatra da ne bi bilo naplaćeno u celosti bez realizacije sredstva obezbeđenja;
- date garancije - ako je verovatno da će biti aktivirane, a naročito ako garancija obezbeđuje potraživanje koje ispunjava uslove da se smatra problematičnim.

Restrukturiranje se definiše kao bilo koja promena uslova kredita ugovorom između banke i klijenta, usled finansijskih poteškoća dužnika, odobravanjem ustupaka u vezi sa otplatom koje ne bi bili odobreni da dužnik nije u tim poteškoćama, bez obzira na to da li je određeni iznos tog potraživanja dospeo, da li je to potraživanje obezvređeno i da li je za njega nastupio status neizmirenja obaveza u skladu sa Odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke, i to na najmanje jedan od sledećih načina:

- promenom uslova pod kojima je potraživanje nastalo, naročito ako su naknadno ugovoreni uslovi otplate potraživanja povoljniji u odnosu na prvobitno ugovorene (smanjenje kamatne stope, otpis dela glavnice pod kojim se podrazumeva prestanak priznavanja tog dela u bilansu, otpis dela obračunate kamate, promena datuma dospeća glavnice i/ili kamate i dr.) ili u odnosu na uslove koji bi u trenutku promene uslova bili odobreni drugom dužniku sa istim ili sličnim nivoom rizika,
- refinansiranjem potraživanja,

a kojim se menja inicijalno odobreni plan otplate kredita i ugovor kredita kao odgovor na povećani sadašnji ili budući rizik neizmirenja obaveza po osnovu kredita.

Podaci o izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja, prema statusu obezvređenja i broju dana docnje na dan 31. decembra 2016. i 31. decembra 2015. godine:

31. decembar 2016. (u hiljadama dinara)

	Neobezvređena potraživanja					Obezvređena potraživanja				
	Nije u docnji	Do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61-90 dana	Preko 90 dana	Nije u docnji	Do 90 dana	Od 91-180 dana	Od 181-360 dana	Preko 360 dana
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	7,343,357	463,797	21,803	7,240	22,624	70,436	99,404	44,780	21,206	180,190
Stambeni krediti	5,041,601	265,374	9,444	2,278	-	65,078	96,473	29,974	8,435	57,017
Potrosacki I gotovinski krediti	2,182,713	151,222	11,851	4,515	-	5,310	2,812	13,647	11,688	34,724
Transakcioni I kreditne kartice	94,726	47,194	396	322	-	48	119	510	1,083	87,189
Ostala potraživanja	24,317	7	112	125	22,624	-	-	649	-	1,260
Potraživanja od privrede	61,808,881	1,334,342	79,547	39,417	10,840	341,276	282,265	159,222	458,874	648,933
Velika preduzeca	1,152,040	99,835	-	-	15	-	-	-	-	-
Mala i srednja preduzeca	32,500,329	437,759	14	1,529	3,776	17,313	32,222	2,928	148,451	134,638
Mikro preduzeca i preduzetnici	10,447,564	382,821	31,690	19,640	1,811	204,733	173,631	69,013	267,679	409,427
Poljoprivrednici	17,708,944	413,927	47,843	18,248	5,238	119,230	76,412	87,281	42,744	104,868
Javna preduzeca	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	3,749,672	3,645	-	-	233,400	25	163	13,174	582	45,574
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	70,692,356	1,547,359	197	209	4,667	24,217	3,925	-	-	-
od cega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Problematicna potraživanja	2,209,554	254,425	101,153	46,448	262,197	387,520	377,907	217,176	480,662	874,697
od cega: restrukturirana	829,900	71,810	9,317	7,296	-	84,726	130,661	40,983	122,385	298,024
Ukupna izloženost	72,901,910	1,801,784	101,350	46,657	266,864	411,737	381,832	217,176	480,662	874,697

31. decembar 2015. (u hiljadama dinara)

	Neobezvredjena potrazivanja					Obezvredjena potrazivanja				
	Nije u docnji	Do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61-90 dana	Preko 90 dana	Nije u docnji	Do 90 dana	Od 91-180 dana	Od 181-360 dana	Preko 360 dana
Prema sektorima										
Potrazivanja od stanovnistva	7,355,421	457,652	19,085	7,480	33,451	91,898	107,263	25,582	30,646	225,245
Stambeni krediti	5,384,795	243,178	8,717	2,123	9,856	82,877	97,124	15,841	11,022	69,011
Potrosacki I gotovinski krediti	1,771,260	152,497	9,584	4,075	-	8,883	9,606	8,593	18,367	61,974
Transakcioni I kreditne kartice	110,828	59,417	631	770	159	138	533	1,132	831	91,491
Ostala potrazivanja	88,538	2,560	153	512	23,436	-	-	16	426	2,769
Potrazivanja od privrede	53,401,216	1,535,750	85,971	46,820	16,609	742,067	286,717	228,126	238,499	563,537
Velika preduzeca	1,122,361	-	-	-	544	-	-	-	-	-
Mala i srednja preduzeca	24,572,911	538,654	2,067	27	3,970	110,296	29,860	30,651	42,429	106,873
Mikro preduzeca i preduzetnici	11,656,674	648,195	54,277	23,726	7,049	441,938	174,490	132,279	153,040	348,485
Poljoprivrednici	16,049,251	348,901	29,627	23,067	5,046	189,833	82,367	65,196	43,030	108,179
Javna preduzeca	19	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potrazivanja od ostalih klijenata	4,684,337	7,024	-	-	110,645	-	802	259	3,342	46,988
Prema kategorijama potrazivanja										
Neproblematicna potrazivanja	62,481,201	1,581,282	297	350	4,475	26,739	9,142	-	-	-
od cega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Problematicna potrazivanja	2,959,773	419,144	104,759	53,950	156,230	807,226	385,640	253,967	272,487	835,770
od cega: restrukturirana	919,609	102,441	16,900	8,414	-	224,132	120,392	86,831	81,872	264,521
Ukupna izlozenost	65,440,974	2,000,426	105,056	54,300	160,705	833,965	394,782	253,967	272,487	835,770

Podaci o problematičnim potraživanjima na dan 31. decembra 2016. i 31. decembra 2015. godine:

31. decembar 2016. (u hiljadama dinara)

Sektori kreditiranja	Bruto vrednost ukupnih potrazivanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potrazivanja	Bruto vrednost problematinih potrazivanja		Akumulirane ispravke vrednosti problematinih potrazivanja	% problematinih potrazivanja	Vrednost sredstava obezbedjenja problematinih potrazivanja
				od cega: restrukturirana potrazivanja			
	1	2	3	4	5	6 (3/1)	7
Potrazivanja od stanovništva	8,274,836	346,778	829,221	332,035	272,279	10.02%	-
Stambeni krediti	5,575,673	175,492	601,076	312,833	125,112	10.78%	-
Potrosacki I gotovinski krediti	2,418,482	87,952	115,465	19,202	65,347	4.77%	-
Transakcioni I kreditne kartice	231,587	81,657	90,997	-	80,280	39.29%	-
Ostala potrazivanja	49,094	1,677	21,683	-	1,540	44.17%	-
Potrazivanja od privrede	65,163,599	1,654,504	4,006,544	1,248,300	1,059,142	6.15%	67,525
A	8,487,279	117,369	173,437	36,835	34,646	2.04%	-
B,C,E	13,181,241	269,935	684,534	186,341	154,498	5.19%	3,676
D	322,487	9,183	221,555	187,816	8,164	68.70%	-
F	3,209,747	105,517	279,806	26,779	77,373	8.72%	-
G	11,107,097	209,529	375,980	115,217	105,736	3.39%	2,234
H,I,J	3,768,404	70,100	106,432	10,913	37,366	2.82%	22,388
L,M,N	1,351,657	37,643	187,892	95,912	26,327	13.90%	17,313
Preduzetnici	5,110,951	345,304	1,008,073	317,681	307,639	19.72%	16,564
Poljoprivrednici	18,624,736	489,924	968,835	270,806	307,393	5.20%	5,350
Potrazivanja od ostalih klijenata	4,046,234	53,924	375,974	14,768	52,103	9.29%	-
Ukupna izlozenost	77,484,669	2,055,206	5,211,739	1,595,103	1,383,524	6.73%	67,525

31. decembar 2015. (u hiljadama dinara)

Sektori kreditiranje	Bruto vrednost ukupnih potrazivanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potrazivanja	Bruto vrednost problematinih potrazivanja		Akumulirane ispravke vrednosti problematinih potrazivanja	% problematinih potrazivanja	Vrednost sredstava obezbedjenja problematinih potrazivanja
				od cega: restrukturirana potrazivanja			
	1	2	3	4	5	6 (3/1)	7
Potrazivanja od stanovnistva	8,353,723	384,604	939,738	336,983	307,918	11.25%	-
Stambeni krediti	5,924,544	187,444	653,372	313,045	132,665	11.03%	-
Potrosacki I gotovinski krediti	2,044,839	106,487	162,277	23,822	87,171	7.94%	-
Transakcioni I kreditne kartice	265,930	86,839	98,165	-	85,064	36.91%	-
Ostala potrazivanja	118,410	3,834	25,924	116	3,018	21.89%	-
Potrazivanja od privrede	57,145,312	1,690,302	4,813,697	1,473,504	1,142,314	8.42%	352,522
A	6,991,628	103,713	199,360	14,624	33,639	2.85%	41,223
B,C,E	9,620,380	239,665	761,215	202,856	145,744	7.91%	59,554
D	243,452	9,082	242,470	205,736	9,072	99.60%	-
F	2,275,412	109,460	333,464	56,792	89,719	14.66%	6,702
G	10,489,804	210,593	513,837	162,201	107,543	4.90%	78,256
H,I,J	2,806,007	53,342	108,121	25,955	25,653	3.85%	31,071
L,M,N	1,486,945	56,424	202,410	71,234	43,395	13.61%	4,181
Preduzetnici	6,287,187	433,528	1,276,834	387,444	381,934	20.31%	80,866
Poljoprivrednici	16,944,497	474,495	1,175,986	346,662	305,615	6.94%	50,669
Potrazivanja od ostalih klijenata	4,853,397	43,646	495,511	14,625	39,603	10.21%	-
Ukupna izlozenost	70,352,432	2,118,552	6,248,946	1,825,112	1,489,835	8.88%	352,522

Podaci o promenama problematičnih potraživanja u 2016. i 2015. godini:

31. decembar 2016. (u hiljadama dinara)

	Bruto vrednost na početku godine	Nova problematična potraživanja		Smanjenje problematičnih potraživanja			Uticaj kursa	Druge promene	Bruto vrednost na kraju godine	Neto vrednost na kraju godine	
		od cega kupljeno		od čega naplaćeno	od čega prodato	od čega otpisano					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 (1+2-4+8+9)	
Potraživanja od stanovništva	939,738	161,267	-	304,823	266,770	-	38,052	10,317	22,722	829,221	556,942
Stambeni krediti	653,372	108,064	-	179,982	170,579	-	9,402	9,566	10,056	601,076	475,964
Potrosacki i gotovinski krediti	162,277	48,949	-	107,834	79,383	-	28,451	734	11,339	115,465	50,118
Transakcioni i kreditne kartice	98,165	2,982	-	10,151	10,151	-	-	-	1	90,997	10,717
Ostala potraživanja	25,924	1,272	-	6,856	6,657	-	199	17	1,326	21,683	20,143
Potraživanja od privrede	4,813,697	1,465,888	-	2,764,799	2,505,234	-	259,566	59,727	432,031	4,006,544	2,947,402
Velika preduzeca	73	-	-	73	73	-	-	-	-	-	-
Mala i srednja preduzeca	1,124,247	426,355	-	741,305	711,117	-	30,188	14,511	105,154	928,962	737,451
Mikro preduzeca i preduzetnici	2,513,377	532,288	-	1,247,966	1,091,582	-	156,385	31,750	279,298	2,108,747	1,548,509
Poljoprivrednici	1,175,986	507,245	-	775,441	702,448	-	72,993	13,466	47,579	968,835	661,442
Javna preduzeca	14	-	-	14	14	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	495,511	69,462	-	315,314	314,210	-	1,104	1,056	125,259	375,974	323,871
Ukupna izloženost	6,248,946	1,696,617	-	3,384,936	3,086,214	-	298,722	71,100	580,012	5,211,739	3,828,215

31. decembar 2015. (u hiljadama dinara)

	Bruto vrednost na početku godine	Nova problematična potraživanja		Smanjenje problematičnih potraživanja			Uticaj kursa	Druge promene	Bruto vrednost na kraju godine	Neto vrednost na kraju godine	
			od čega kupljeno		od čega naplaćeno	od čega prodato					od čega otpisano
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 (1+2-4+8+9)	
Potraživanja od stanovništva	1,147,993	237,258	-	522,924	508,564	-	14,360	3,721	73,690	939,738	631,820
Stambeni krediti	788,672	174,130	-	357,872	348,101	-	9,771	3,436	45,006	653,372	520,707
Potrosacki i gotovinski krediti	223,211	54,062	-	137,798	133,773	-	4,025	264	22,538	162,277	75,106
Transakcioni i kreditne kartice	109,822	5,417	-	18,008	18,008	-	-	-	934	98,165	13,101
Ostala potraživanja	26,288	3,649	-	9,246	8,682	-	564	21	5,212	25,924	22,906
Potraživanja od privrede	5,492,459	2,017,376	-	3,044,709	2,867,131	-	177,579	13,851	334,720	4,813,697	3,671,383
Velika preduzeca	38	33	-	6	6	-	-	-	8	73	73
Mala i srednja preduzeca	1,467,487	486,512	-	901,393	869,666	-	31,727	3,346	68,295	1,124,247	954,447
Mikro preduzeca i preduzetnici	2,560,414	1,030,524	-	1,270,375	1,150,947	-	119,428	6,790	186,024	2,513,377	1,846,478
Poljoprivrednici	1,464,506	500,307	-	872,935	846,512	-	26,424	3,715	80,393	1,175,986	870,371
Javna preduzeca	14	-	-	-	-	-	-	-	-	14	14
Potraživanja od ostalih klijenata	97,119	435,267	-	38,476	30,647	-	7,829	94	1,507	495,511	455,908
Ukupna izloženost	6,737,571	2,689,901	-	3,606,109	3,406,342	-	199,768	17,666	409,917	6,248,946	4,759,111

5.1.3 Interni rejting sistem

Sistem interne klasifikacije rizika za male i srednje kreditne izloženosti je instrument podrške kreditnoj proceni za predloženu kreditnu izloženost i kontinuiranu procenu rizika kredita u otplati. Podržava proces donošenja odluka kao dodatak detaljnoj proceni kreditne sposobnosti svih malih i srednjih kreditnih izloženosti.

Interna klasifikacija klijenta se zasniva na kvalitativnim i kvantitativnim kriterijumima koji su podeljeni na osam delova. U svakom delu, klijentu se dodeljuje jedna od 8 kategorija rizika.

Kvantitativni faktori u sistemu klasifikacije rizika (čine 60% klasifikacije rizika klijenta) su poslovni rezultat biznisa, snaga bilansa stanja i kvalitet tokova gotovine.

Analiza kvalitativnih faktora (čine 40% klasifikacije rizika klijenta) podeljena je u četiri oblasti; lica koja su povezana sa biznis klijentom (menadžment, ključni zaposleni, vlasnici); profesionalnost organizacije; kvalitet dostavljene dokumentacije i eksterni faktori i njihov potencijalan uticaj na aktivnost biznis klijenta i svi znakovi upozorenja, odnosno informacije koje ukazuju na teškoće pri otplati kredita sa kojima se klijent suočio u bliskoj prošlosti, a koje su takođe dostupne banci u obliku koji je merljiv i može se kvantifikovati.

Banka najmanje jednom godišnje preispituje metodologiju i procedure za merenje kreditnog rizika.

Pregled prema kreditnom kvalitetu neproblematičnih potraživanja i vrednosti sredstava obezbeđenja kojima su obezbeđena ta potraživanja na dan 31. decembra 2016. i 31. decembra 2015. godine je dat u sledećim tabelama, gde je visok kreditni kvalitet neproblematičnih potraživanja 0 do 30 dana u docnji, srednji 31 do 60 dana, i nizak 61 do 90 dana.

31. decembar 2016. (u hiljadama dinara)

	Kreditni kvalitet neproblematičnih potraživanja			Problematicna potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja	
	Visok	Srednji	Nizak		Neproblematičnih potraživanja	Problematicnih potraživanja
Potraživanja od stanovništva	7,439,952	5,663	-	829,221	31,065	-
Stambeni krediti	4,968,992	5,607	-	601,076	30,353	-
Potrosacki i gotovinski krediti	2,302,960	56	-	115,465	712	-
Transakcioni i kreditne kartice	140,589	-	-	90,997	-	-
Ostala potraživanja	27,411	-	-	21,683	-	-
Potraživanja od privrede	61,140,123	16,932	-	4,006,544	1,038,931	67,525
Velika preduzeca	1,251,869	27	-	-	104,431	-
Mala i srednja preduzeca	32,349,993	-	-	928,962	589,130	32,370
Mikro preduzeca i preduzetnici	9,891,595	7,666	-	2,108,747	327,341	29,805
Poljoprivrednici	17,646,662	9,239	-	968,835	18,029	5,350
Javna preduzeca	4	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	3,670,249	11	-	375,974	-	-
Ukupna izloženost	72,250,324	22,606	-	5,211,739	1,069,996	67,525

31. decembar 2015. (u hiljadama dinara)

	Kreditni kvalitet neproblematičnih potraživanja			Problematicna potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja	
	Visok	Srednji	Nizak		Neproblematičnih potraživanja	Problematicnih potraživanja
Potraživanja od stanovništva	7,405,108	8,877	-	939,738	63,732	-
Stambeni krediti	5,263,168	8,004	-	653,372	60,983	-
Potrosacki i gotovinski krediti	1,881,694	868	-	162,277	1,069	-
Transakcioni i kreditne kartice	167,765	-	-	98,165	-	-
Ostala potraživanja	92,481	5	-	25,924	1,680	-
Potraživanja od privrede	52,319,705	11,910	-	4,813,697	4,986,995	352,522
Velika preduzeca	1,122,832	-	-	73	121,593	-
Mala i srednja preduzeca	24,313,469	22	-	1,124,247	2,671,238	178,439
Mikro preduzeca i preduzetnici	11,122,625	4,151	-	2,513,377	1,011,155	123,414
Poljoprivrednici	15,760,774	7,737	-	1,175,986	1,183,009	50,669
Javna preduzeca	5	-	-	14	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	4,357,886	-	-	495,511	25,478	-
Ukupna izloženost	64,082,699	20,787	-	6,248,946	5,076,205	352,522

5.1.4 Sredstva obezbeđenja

Sredstava obezbeđenja se Politikom procene vrednosti kolaterala definišu kao imovina koju dužnik daje u zalog da bi obezbedio kredit i iz koje Banka može, u slučaju problema sa izmirenjem obaveza, da pokrije svoja potraživanja prodajom iste. Krajnji cilj procene vrednosti sredstva obezbeđenja je određivanje sume koja može biti naplaćena njihovom prodajom u slučaju problema klijenta sa izmirenjem obaveza. Instrumenti obezbeđenja koje Banka koristi u poslovanju su depoziti, hipoteke nad poslovnim i stambenim objektima, zaloga nad pokretnom imovinom, jemstva pravnih i fizičkih lica, garancije drugih banaka i slično.

Procene vrednosti sredstava obezbeđenja, nezavisno od njihove pojedinačne vrednosti i iznosa kreditne izloženosti, treba da budu urađene od strane eksternog ovlašćenog procenitelja a koje su predmet provere i korekcija od strane Službenika za procenu vrednosti kolaterala. Procena tržišne fer vrednosti bazirana na minimum dve od tri metode u nastavku:

- komparativna metoda
- troškovna metoda
- prihodovna metoda

Maksimalni dozvoljeni koeficijenti tržišne fer vrednosti za utvrđivanje garantne vrednosti nepokretnosti

Vrsta kolaterala	Maksimalna garantna vrednost (% tržišne fer vrednosti)
Stambeni objekti (apartmani, kuće, spratovi zgrada)	Do 75% od tržišne fer vrednosti ukoliko je na dobroj lokaciji
	Do 70% od tržišne fer vrednosti ukoliko je na lokaciji sa nižom potražnjom
Nepokretnosti, kombinovana upotreba (poslovanje i stanovanje)	Do 75% od tržišne fer vrednosti ukoliko je na dobroj lokaciji
	Do 65% od tržišne fer vrednosti ukoliko je na lokaciji sa nižom potražnjom
Poslovni prostori	Do 70% od tržišne fer vrednosti ukoliko je na odličnoj lokaciji
	Do 60% od tržišne fer vrednosti ukoliko je na dobroj lokaciji
	Do 50% od tržišne fer vrednosti ukoliko je na lokaciji sa nižom potražnjom
Zemljište	Do 70% od tržišne fer vrednosti ukoliko je zemljište za izgradnju na odličnoj lokaciji
	Do 60% od tržišne fer vrednosti ukoliko je zemljište za izgradnju na dobroj lokaciji
	0% od tržišne fer vrednosti ukoliko zemljište nije obradivo ili pogodno za izgradnju
	Do 70% od tržišne fer vrednosti ukoliko je zemljište obradivo

Maksimalna garantna vrednost drugih vrsta kolaterala

Vrsta kolaterala	Maksimalna dozvoljena garantna vrednost
Depozit	Do 100% nominalne vrednosti ukoliko je u valuti kreditne izloženosti
	Do 90% nominalne vrednosti ukoliko je u valuti koja nije valuta kreditne izloženosti, a kojom se može trgovati
Potraživanja	Do 80% ukoliko su prema državnim organima
	Do 75% ukoliko su prema drugim klijentima sa praćenjem ulaza gotovine od strane PCB
	Do 50% ukoliko su prema drugim klijentima bez praćenja ulaza gotovine od strane PCB
Garancije	Do 100% za bankarske garancije ili jemstva državnih institucija (u zavisnosti od ekonomske situacije jemca)

ProCredit Bank a.d. Beograd	Objavljivanje podataka i informacija -Podaci I Informacije Procredit Bank A D Beograd Za 2016 Godinu_Final
-----------------------------	---

	Do 100% za državne garancije ili garancije međunarodnih finansijskih institucija (u zavisnosti od ekonomske situacije posebnog subjekta) Do 80% ukoliko je vrednovanje zasnovano na ekonomskoj situaciji jemca kako je utvrđeno analizom 0% za lica koja čine grupu povezanih lica
Instrumenti duga, vlasničke hartije od vrednosti i menice	Do 80% za državne instrumente duga
	Do 50% za druge instrumente duga i vlasničke hartije od vrednosti
	0% za menice
Zalihe	Do 0% od nabavne neto cene zaliha
Vozila	Do 60% od tržišne fer vrednosti
Poljoprivredna oprema	Do 60% od tržišne fer vrednosti
Mašine/oprema	Do 50% od tržišne fer vrednosti ukoliko su uobičajene mašine/oprema
	0% od tržišne fer vrednosti ukoliko mašine/oprema imaju samo specifičnu upotrebu
Stočni fond	Do 30% od tržišne fer vrednosti

Kao osnovni princip, vrednost kolaterala mora biti proverena na godišnjem nivou, dok nova eksterna procena (reprocena) treba da bude urađena svake treće godine.

5.1.5 Sredstva stečena naplatom

Cilj banke je da sredstva stečena naplatom potraživanja otudji na efikasan i ekonomican način. U tom smislu banka redovno oglašava prodaju dosuđenih sredstava, periodicno vrši analizu tržišne vrednosti na osnovu čega donosi odluku o eventualnim korekcijama prodajne cene dosuđenih kolaterala u cilju ubrzanja postupka otuđenja.

Podaci o vrsti i vrednosti sredstava obezbeđenja i pružaocima garancija po sektoru i kategorijama potraživanja na dan 31. decembra 2016. i 31. decembra 2015. godine:

31. decembar 2016. (u hiljadama dinara)		
	Vrste sredstava obezbeđenja	
	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti
Prema sektorima		
Potraživanja od stanovništva	31,065	-
Stambeni krediti	30,353	-
Potrosacki i gotovinski krediti	712	-
Transakcioni i kreditne kartice	-	-
Ostala potraživanja	-	-
Potraživanja od privrede	720,295	386,161
Velika preduzeca	-	104,431
Mala i srednja preduzeca	454,080	167,421
Mikro preduzeca i preduzetnici	248,186	108,959
Poljoprivrednici	18,029	5,350
Javna preduzeca	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-
Prema kategorijama potraživanja		
Neproblematična potraživanja	705,667	364,329
od cega: restrukturirana	-	-
Problematicna potraživanja	45,693	21,832
od cega: restrukturirana	11,038	5,350
Ukupna potraživanja	751,360	386,161

31. decembar 2015. (u hiljadama dinara)

	Vrste sredstava obezbedjenja	
	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti
Prema sektorima		
Potrazivanja od stanovnistva	29,041	34,691
Stambeni krediti	27,972	33,011
Potrosacki i gotovinski krediti	1,069	-
Transakcioni i kreditne kartice	-	-
Ostala potrazivanja	-	1,680
Potrazivanja od privrede	812,012	4,527,486
Velika preduzeca	-	121,593
Mala i srednja preduzeca	391,747	2,457,911
Mikro preduzeca i preduzetnici	401,822	732,747
Poljoprivrednici	18,443	1,215,235
Javna preduzeca	-	-
Potrazivanja od ostalih klijenata	9,461	16,036
Prema kategorijama potrazivanja		
Neproblematična potrazivanja	728,338	4,347,867
od cega: restrukturirana	-	-
Problematicna potrazivanja	122,176	230,346
od cega: restrukturirana	35,207	55,530
Ukupna potrazivanja	850,514	4,578,213

LTV racio

Tabela ispod predstavlja podatke o potraživanjima koja su obezbeđena hipotekom na nepokretnostima prema vrednosti LTV pokazatelja, na dan 31. decembra 2016. i 31. decembra 2015. godine:

Vrednost LTV pokazatelja	Vrednost potrazivanja koja su obezbedjenja hipotekom na nepokretnostima 31.12.2016.	Vrednost potrazivanja koja su obezbedjenja hipotekom na nepokretnostima 31.12.2015.
Ispod 50%	168,796	1,170,198
Od 50% do 70%	205,870	1,377,358
Od 70% do 90%	391,681	1,129,253
Od 90% do 100%	363,185	1,540,980
Od 100% do 120%	7,989	21,646
Od 120% do 150%	-	8,146
Preko 150%	-	181,146
Ukupno	1,137,521	5,428,727
Prosecan LTV pokazatelj	64.12%	58.10%

U toku 2016. i 2015. godine banka je raspolagala sa sledecim sredstvima stečenim naplatom potraživanja:

31. decembar 2016. (u hiljadama dinara)

Vrste sredstava stečenih naplatom potraživanja		Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Finansijska sredstva	Ostala sredstva stečena naplatom	Ukupno
Bruto vrednost na pocetku perioda	1	93,448	56,668	-	2,195	152,310
Stečena u toku perioda	2	10,297	12,424	-	-	22,721
Prodana u toku perioda	3	26,110	16,536	-	1,668	44,314
Stavljena u funkciju u toku perioda	4	-	-	-	-	-
Reklasifikovana u sred namenjena prodaji	5	-	-	-	-	-
od čega: prodana u toku perioda	6	-	-	-	-	-
Bruto vrednost na kraju perioda	7 (1+2-3-4-5)	77,635	52,556	-	527	130,718
Akumulirana ispravka vrednost	8	-	-	-	-	-
od čega: ispravke vrednosti u toku perioda	9	-	-	-	-	-
Neto vrednost na kraju perioda	10 (7-8)	77,635	52,556	-	527	130,718

31. decembar 2015. (u hiljadama dinara)

Vrste sredstava stečenih naplatom potraživanja		Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Finansijska sredstva	Ostala sredstva stečena naplatom	Ukupno
Bruto vrednost na pocetku perioda	1	79,809	60,811	-	2,425	143,045
Stečena u toku perioda	2	23,695	7,950	-	0	31,645
Prodana u toku perioda	3	10,056	12,094	-	230	22,380
Stavljena u funkciju u toku perioda	4	-	-	-	-	-
Reklasifikovana u sred namenjena prodaji	5	-	-	-	-	-
od čega: prodana u toku perioda	6	-	-	-	-	-
Bruto vrednost na kraju perioda	7 (1+2-3-4-5)	93,448	56,667	-	2,195	152,310
Akumulirana ispravka vrednost	8	-	-	-	-	-
od čega: ispravke vrednosti u toku perioda	9	-	-	-	-	-
Neto vrednost na kraju perioda	10 (7-8)	93,448	56,667	-	2,195	152,310

5.1.6 Dospela nenaplaćena potraživanja

Dospela nenaplaćena potraživanja Banke definisana su u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije koja definiše oblast adekvatnosti kapitala. Ona uključuje svako pojedinačno potraživanje Banke, odnosno pojedinačni ugovor po kome je klijent u docnji dužoj od 90 dana u materijalno značajnom iznosu. Pri tome se iznos dospelog nenaplaćenog potraživanja formira kao ukupan iznos potraživanja i uključuje dospeli kao i nedospeli deo potraživanja prema klijentu.

5.1.7 Formiranje ispravke vrednosti

Banka formira ispravku vrednosti za bilansnu aktivu koja se klasifikuje u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima, Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja, važećom Odlukom Narodne banke Srbije koja definiše oblast klasifikacije potraživanja Banke i Politike grupe za upravljanje kreditnim rizikom.

Ispravka vrednosti se formira kod svih izloženosti kod kojih je identifikovana obezvređenost ili postoji potencijalna obezvređenost odnosno potencijalni gubitak tokom perioda otplate.

Osnovica za obračun se dobija kao zbir dospele i nedospele glavnice, dospele kamate i obračunate kamate za dati vremenski period umanjeno za razgraničenu proviziju za isplatu kredita i gotovine (ako je gotovina sredstvo obezbeđenja za dati plasman).

Ispravka vrednosti za sva individualno beznačajna potraživanja (potraživanja prema dužniku/grupi povezanih lica u iznosu do 30.000 EUR u dinarskoj protivvrednosti) se formira množenjem osnovice za obračun sa odgovarajućim ponderom rizika. Ponder rizika se određuje na osnovu migracione analize kvaliteta portfolija koja se sprovodi najmanje jednom godišnje.

Ispravka vrednosti za materijalno značajna potraživanja (potraživanja prema dužniku/grupi povezanih lica u iznosu preko 30.000 EUR u dinarskoj protivvrednosti) u docnji preko 30 dana formiraju se na pojedinačnoj osnovi za svakog klijenta ili grupu povezanih lica uzimajući u obzir procenjene buduće neto tokove novca od otplate plasmana koji se svode na neto sadašnju vrednost. Poređenjem neto sadašnje vrednosti budućih tokova novca od otplate sa knjigovodstvenom vrenošću potraživanja dobija se očekivani gubitak na osnovu koga se formira ispravka vrednosti.

Banka formira rezervisanja za vanbilansnu aktivu koja se klasifikuje u skladu sa važećom Odlukom Narodne banke Srbije koja definiše oblast klasifikacije potraživanja. Ispravka vrednosti se formira množenjem osnovice za obračun sa odgovarajućim ponderom rizika koji zavisi od tipa vanbilansne izloženosti. Osnovica za obračun se dobija kao iznos vanbilasnog potraživanja korigovanog za faktor kreditne konverzije i umanjeno za gotovine (ako je gotovina sredstvo obezbeđenja za dati plasman).

Pravila za klasifikaciju:

- Princip broja dana u kašnjenju po partiji klijenta
- Princip kontaminacije - klijent će imati najlošiju klasu koju ima bilo koja partija u nekoj od grupa povezanih lica kojoj on pripada
- Portfolio restrukturiranih kredita prema internim pravilima za restrukturiranje ima svoju klasifikaciju drugačiju u odnosu na ostatak portfolija
- Za pravna lica brisana iz registra, u stečaju i likvidaciji, kao i za preduzetnike brisane iz registra, ukoliko nisu u kašnjenjima preko 30 dana, u obračunu se primenjuju viši ponderi rezervisanja u odnosu na ostali portfolio bez kašnjenja ili sa kašnjenjem do 30 dana.

Lista objektivnih dokaza obezvređenja potraživanja:

- Kašnjenje u plaćanju ugovornih obaveza kamate ili glavnice duže od 30 dana
- Kršenje ugovornih obaveza ili drugih uslova
- Pokretanje stečajnog postupka ili likvidacionog postupka za pravna lica
- Klijent je brisan iz registra (za pravna lica i preduzetnike)
- Raskid ugovora Banke sa klijentom
- Restrukturirani plasman koji je klasifikovan kao obezvređene restrukturirane kreditne izloženosti
- Bilo koje informacije o poslovanju klijenta odnosno pogoršanje finansijskog položaja

- Grupa klijenata kod koje postoji mogućnost pogoršanja finansijskog položaja usled određenih dešavanja u okruženju ili nekih drugih događaja (promene klijentovog tržišnog okruženja, opšta makro-ekonomska situacija).
- Vanbilansne izloženosti delimično ili u potpunosti pokazuju znakove obezvređenosti, izvršeno plaćanje po protestu, kašnjenje po provizijama i zateznim kamatama po provizijama
- Medium klijenti sa risk klasifikacijom 8

Ukidanje statusa obezvređenih potraživanja

Klijent se može vratiti u redovne tokove za koje se ispravka vrednosti formira na grupnoj osnovi ukoliko ne kasni preko 30 dana najmanje 6 meseci i ne pokazuje druge znakove obezvređenja.

Podaci o promenama obezvređenih potraživanja u 2016. i 2015. godini su prikazane u sledećim tabelama

31. decembar 2016. (u hiljadama dinara)

	Bruto vrednost na pocetku godine	Potraživanja koja su obezvređena u toku godine		Potraživanja koja su prestala da budu obezvređena u toku perioda		Uticaj kursa	Otpisi	Druge promene	Bruto vrednost na kraju perioda	Neto vrednost na kraju perioda
		od čega: obezvređena na pojedinačnoj osnovi	od čega: bila obezvređena na pojedinačnoj osnovi	4	5					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9 (1+2-4+6-7+8)	10
Potraživanja od stanovništva	480,634	83,438	30,179	87,550	51,128	4,608	37,896	(27,218)	416,016	170,047
Stambeni krediti	275,875	56,831	30,107	53,914	39,724	4,054	9,400	(16,469)	256,977	149,414
Potrosacki i gotovinski krediti	107,423	23,723	-	27,970	11,065	551	28,297	(7,249)	68,181	11,190
Transakcioni i kreditne kartice	94,125	2,235	72	5,617	339	-	-	(1,794)	88,949	9,074
Ostala potraživanja	3,211	649	-	49	-	3	199	(1,706)	1,909	369
Potraživanja od privrede	2,058,946	609,419	375,616	443,737	342,771	25,862	252,348	(107,572)	1,890,570	959,343
Velika preduzeca	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mala i srednja preduzeca	320,109	101,514	88,071	71,703	59,638	4,462	28,446	9,616	335,552	162,932
Mikro preduzeca i preduzetnici	1,250,232	268,121	141,914	170,218	109,493	16,049	153,708	(85,993)	1,124,483	620,307
Poljoprivrednici	488,605	239,784	145,631	201,816	173,640	5,351	70,194	(31,195)	430,535	176,104
Javna preduzeca	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	51,391	13,901	13,174	3,059	2,381	327	1,104	(1,938)	59,518	10,048
Ukupna izloženost	2,590,971	706,758	418,969	534,346	396,280	30,797	291,348	(136,728)	2,366,104	1,139,438

31. decembar 2015. (u hiljadama dinara)

	Bruto vrednost na pocetku godine	Potrazivanja koja su obezvređena u toku godine		Potraživanja koja su prestala da budu obezvređena u toku perioda		Uticaj kursa	Otpisi	Druge promene	Bruto vrednost na kraju perioda	Neto vrednost na kraju perioda
		od čega: obezvređena na pojedinačnoj osnovi	od čega: bila obezvređena na pojedinačnoj osnovi	4	5					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9 (1+2-4+6-7+8)	10
Potrazivanja od stanovništva	455,043	164,247	98,333	102,922	73,751	1,222	13,553	(23,403)	480,634	202,071
Stambeni krediti	256,092	120,961	91,127	81,664	72,518	1,085	9,280	(11,319)	275,875	163,503
Potrosacki i gotovinski krediti	91,242	39,865	7,023	10,837	670	135	3,710	(9,272)	107,423	28,250
Transakcioni i kreditne kartice	104,115	2,969	183	10,248	563	-	-	(2,711)	94,125	9,939
Ostala potrazivanja	3,594	452	-	173	-	2	563	(101)	3,211	379
Potrazivanja od privrede	1,760,346	895,980	635,628	323,243	226,291	6,318	165,689	(114,766)	2,058,946	1,066,024
Velika preduzeca	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mala i srednja preduzeca	364,537	68,841	60,876	68,344	54,004	1,224	31,727	(14,422)	320,109	167,738
Mikro preduzeca i preduzetnici	1,034,458	524,675	376,049	128,589	77,219	3,813	107,729	(76,396)	1,250,232	667,277
Poljoprivrednici	361,351	302,464	198,703	126,310	95,068	1,281	26,233	(23,948)	488,605	231,009
Javna preduzeca	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potrazivanja od ostalih klijenata	58,289	11,067	5,827	9,616	6,557	22	7,828	(543)	51,391	15,244
Ukupna izlozenost	2,273,678	1,071,294	739,788	435,781	306,599	7,562	187,070	(138,712)	2,590,971	1,283,339

Podaci o promenama ispravki vrednosti potraživanja u 2016. i 2015. godini su prikazane u sledećim tabelama:

31. decembar 2016. (u hiljadama dinara)

	Akumulirana ispravka vrednosti na početku godine	Ispravke vrednosti priznate u toku perioda*	Ukidanje vrednosti priznate u toku perioda	Druge promene** (otpis)	Druge promene** (Unwinding)	Druge promene** (kursne razlike)	Akumulirana ispravka vrednosti na kraju godine
	1	2	3	4	5	6	7=(1+2+3+4+5+6)
Prema sektorima							
Potraživanja od stanovništva	391,472	519,828	(512,966)	(36,585)	(9,507)	1,435	353,679
Stambeni krediti	187,449	327,600	(321,951)	(9,396)	(9,507)	1,296	175,491
Potrošački i gotovinski krediti	106,499	175,519	(168,737)	(25,466)	-	139	87,954
Transakcioni i kreditne kartice	86,808	15,672	(19,088)	(1,723)	-	-	81,669
Ostala potraživanja	10,718	1,037	(3,190)	-	-	-	8,565
Potraživanja od privrede	1,734,186	3,434,746	(3,198,904)	(243,460)	(41,128)	23,195	1,708,633
Velika preduzeća	11,469	32,386	(32,395)	-	-	973	12,433
Mala i srednja preduzeća	423,747	940,630	(851,531)	(32,230)	(27,416)	47,758	500,958
Mikro preduzeća i preduzetnici	780,594	1,092,377	(1,037,673)	(144,523)	(10,464)	(29,132)	651,179
Poljoprivrednici	474,519	1,316,834	(1,239,917)	(65,540)	(3,248)	7,285	489,933
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	43,855	52,519	(37,388)	(1,167)	-	(3,689)	54,130
Ukupna izloženost	2,125,658	3,954,574	(3,711,870)	(280,045)	(50,635)	24,630	2,062,312
Prema kategoriji potraživanja							
Neproblematična potraživanja	628,717	2,297,268	(2,748,162)	-	-	493,855	671,678
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-
Problematična potraživanja	1,496,941	1,657,306	(963,708)	(280,045)	(50,635)	(469,225)	1,390,634
od čega: restrukturirana	422,084	347,077	(288,634)	(61,489)	-	(66,224)	352,814
Ukupna izloženost	2,125,658	3,954,574	(3,711,870)	(280,045)	(50,635)	24,630	2,062,312

* Obuhvata i indirektno i direktno otpise potraživanja

** Banka može posebno prikazati druge promene u posebnim kolonama ako ih smatra značajnim

31. decembar 2015. (u hiljadama dinara)

	Akumulirana ispravka vrednosti na početku godine	Ispravke vrednosti priznate u toku perioda*	Ukidanje vrednosti priznate u toku perioda	Druge promene** (otpis)	Druge promene** (Unwinding)	Druge promene** (kursne razlike)	Akumulirana ispravka vrednosti na kraju godine
	1	2	3	4	5	6	7=(1+2+3+4+5+6)
Prema sektorima							
Potraživanja od stanovništva	420,891	491,397	(500,774)	(13,721)	(7,505)	1,186	391,474
Stambeni krediti	195,819	275,686	(269,628)	(7,974)	(7,505)	1,051	187,449
Potrošački i gotovinski krediti	117,285	184,054	(193,000)	(1,971)	-	131	106,499
Transakcioni i kreditne kartice	96,492	24,002	(29,910)	(3,776)	-	-	86,808
Ostala potraživanja	11,295	7,655	(8,236)	-	-	4	10,718
Potraživanja od privrede	1,697,523	3,742,316	(3,508,169)	(171,546)	(35,324)	9,384	1,734,184
Velika preduzeća	14,836	22,265	(25,668)	-	-	36	11,469
Mala i srednja preduzeća	429,642	963,932	(921,582)	(29,843)	(22,155)	3,753	423,747
Mikro preduzeća i preduzetnici	754,788	1,613,846	(1,473,993)	(108,894)	(9,434)	4,281	780,594
Poljoprivrednici	457,323	1,094,082	(1,049,537)	(25,465)	(3,298)	1,414	474,519
Javna preduzeća	15	-	(15)	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	40,919	48,191	(37,374)	(7,344)	(437)	(100)	43,855
Ukupna izloženost	2,118,414	4,233,713	(4,008,943)	(185,267)	(42,829)	10,570	2,125,658
Prema kategoriji potraživanja							
Neproblematična potraživanja	1,082,182	2,068,310	(2,524,942)	-	-	3,167	628,717
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-
Problematična potraživanja	1,036,232	2,165,403	(1,484,001)	(185,267)	(42,829)	7,403	1,496,941
od čega: restrukturirana	352,900	608,935	(474,991)	(68,267)	-	3,507	422,084
Ukupna izloženost	2,118,414	4,233,713	(4,008,943)	(185,267)	(42,829)	10,570	2,125,658

* Obuhvata i indirektno i direktne otpise potraživanja

** Banka može posebno prikazati druge promene u posebnim kolonama ako ih smatra značajni

Podaci o obračunatim prihodima od kamata i naplaćenim kamatama na dan 31. decembra 2016. i 31. decembra 2015. godine.

31. decembar 2016. (u hiljadama dinara)

	Prihod od kamate	Naplaćena kamata	Prihod od kamate na obezvređena potraživanja	Naplaćena kamata na obezvređena potraživanja
Prema sektorima				
Potraživanja od stanovništva	579,741	567,953	15,722	15,689
Stambeni krediti	297,844	285,904	11,796	11,898
Potrošački i gotovinski krediti	234,617	231,343	3,294	2,965
Transakcioni i kreditne kartice	47,113	48,864	605	793
Ostala potraživanja	167	1,842	27	33
Potraživanja od privrede	4,159,683	4,054,340	91,721	85,147
Velika preduzeća	69,953	69,181	-	-
Mala i srednja preduzeća	1,449,277	1,403,289	8,996	6,590
Mikro preduzeća i preduzetnici	1,041,883	1,040,442	51,652	48,172
Poljoprivrednici	1,598,570	1,541,428	31,073	30,385
Javna preduzeće	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	150,285	452,123	875	1,357
Prema kategoriji potraživanja				
Neproblematična potraživanja	4,529,150	4,602,965	1,540	1,571
od čega: restrukturirana	-	-	-	-
Problematična potraživanja	360,559	471,451	106,778	100,622
od čega: restrukturirana	95,550	96,615	30,082	30,707
Ukupna potraživanja	4,889,709	5,074,416	108,318	102,193

31. decembar 2015. (u hiljadama dinara)

	Prihod od kamate	Naplaćena kamata	Prihod od kamate na obezvređena potraživanja	Naplaćena kamata na obezvređena potraživanja
Prema sektorima				
Potraživanja od stanovništva	685,066	724,152	22,668	22,258
Stambeni krediti	299,550	339,862	14,573	14,038
Potrošački i gotovinski krediti	320,570	307,963	6,514	6,019
Transakcioni i kreditne kartice	58,304	69,739	1,555	2,169
Ostala potraživanja	6,642	6,588	26	32
Potraživanja od privrede	4,800,092	4,293,393	117,607	137,630
Velika preduzeća	77,561	67,387	-	-
Mala i srednja preduzeća	1,475,194	1,179,893	13,607	9,255
Mikro preduzeća i preduzetnici	1,486,974	1,409,475	60,180	89,174
Poljoprivrednici	1,760,363	1,636,638	43,820	39,201
Javna preduzeće	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	162,626	515,598	685	3,071
Prema kategoriji potraživanja				
Neproblematična potraživanja	5,209,416	4,819,014	3,214	3,582
od čega: restrukturirana	-	-	-	-
Problematična potraživanja	438,368	714,129	137,746	159,377
od čega: restrukturirana	141,809	138,284	42,204	40,566
Ukupna potraživanja	5,647,784	5,533,143	140,960	162,959

5.1.8 Izloženost Banke nakon računovodstvenih otpisa

Sledeća tabela prikazuje izloženost Banke nakon sprovođenja računovodstvenih otpisa. Pri tome su vanbilansne izloženosti prikazane sa primenjenim faktorima kreditne konverzije.

Tabela 11: Pregled neto izloženosti Banke bez otpisa nakon primene instrumenata kreditne zaštite sa podelom na bilansne, vanbilansne izloženosti, transakcije kreditiranja hartija od vrednosti i finansijske derivate pri čemu su vanbilansne izloženosti prikazane sa i bez primenjenih faktora kreditne konverzije na 31.12.2016. (u hiljadama RSD).

Decembar 2016	Bilansne izloženosti	Vanbilansne izloženosti		Transakcije kreditiranja hartija od vrednosti	Finansijski derivati
		Bez primene faktora kreditne konverzije	Sa primenom faktora kreditne konverzije		
Države i centralne banke	3.635.183	65.566	11.553	768	39.740
Teritorijalne autonomije i lokalne samouprave	219	0	0	0	0
Javna administrativna tela	232.982	0	0	0	0
Banke	285.364	39.570	36.919	0	29.800
Privredna društva	43.701.932	22.043.365	3.101.050	0	0
Fizička lica	28.146.241	6.777.997	460.491	0	0
Ostale izloženosti	5.076.473	150.015.314	476.544	0	0
Ukupno	81.078.394	178.941.811	4.086.557	768	69.540

Tabela 12: Pregled prosečne neto izloženosti Banke tokom 2016. godine nakon otpisa pre primene instrumenata kreditne zaštite sa podelom na bilansne, vanbilansne izloženosti, transakcije kreditiranja hartija od vrednosti i finansijske derivate pri čemu su vanbilansne izloženosti prikazane sa i bez primenjenih faktora kreditne konverzije (u hiljadama RSD).

Opis	Bilansne izloženosti	Vanbilansne izloženosti		Transakcije kreditiranja hartija od vrednosti	Finansijski derivati
		Bez primene faktora kreditne konverzije	Sa primenom faktora kreditne konverzije		
Države i centralne banke	6.601.999	33.904	6.337	465	22.295
Teritorijalne autonomije i lokalne samouprave	118	0	0	0	0
Javna administrativna tela	58.246	0	0	0	0
Banke	575.066	39.944	34.854	0	28.855
Privredna društva	38.353.649	20.554.486	2.838.191	0	0
Fizička lica	29.118.663	6.627.043	485.393	0	0
Ostale izloženosti	5.068.819	147.583.103	398.115	0	0
Ukupno	79.776.558	174.838.480	3.713.436	465	51.149

5.1.9 Geografska raspodela izloženosti

U svom poslovanju ProCredit Banka je posvećena pružanju kompletne bankarske usluge fizičkim licima, veoma malim, malim, srednjim preduzećima, preduzetnicima i poljoprivrednicima. U tom smislu najveći deo svojih operacija Banka sprovodi na teritoriji Republike Srbije.

Tabela 13: Pregled neto izloženosti Banke bez otpisa nakon primene instrumenata kreditne zaštite na 31.12.2016. po geografskim oblastima i sa primenom faktora kreditne konverzije za vanbilansnu aktivnu (u hiljadama RSD)

Opis	Izloženost prema licima sa teritorije Republike Srbije	Izloženost prema licima van teritorije Srbije	Ukupno
Države i centralne banke	3,687,243	0	3,687,243
Teritorijalne autonomije i lokalne samouprave	219	0	219
Javna administrativna tela	232,982	0	232,982
Banke	38	314,479	352,083
Privredna društva	46,802,982	0	46,802,982
Fizička lica	28,606,733	0	28,606,733
Ostale izloženosti	5,553,016	0	5,553,016
Ukupno	84,883,213	314,479	85,235,259

5.1.10 Podaci koji se odnose na restrukturirana potraživanja

Restrukturiranje se definiše kao bilo koja modifikacija uslova kreditne izloženosti ugovorom između banke i klijenta u cilju izmene plana otplate iz ugovora o kreditu kao odgovor na povećanje postojećeg ili budućeg kreditnog rizika koji se vezuje za klijenta.

Odluka o restrukturiranju kreditne izloženosti, kojom se menjaju prethodno ugovoreni uslovi kredita, može biti doneta zajedno sa sledećim merama:

- Izmene datuma dospeća rata za otplatu glavnice ili kamate (npr odlaganjem datuma otplate glavnice ili obračunate kamate)
- Odobrenje grejs perioda ili moratorijuma
- Odricanje od kazni
- Otpisivanje kamate ili dela glavnice u izuzetnim slučajevima
- Pregovaranje o prodaji dela obezbeđenja i/ili ostalih sredstava klijenta u cilju smanjenja glavnice za restrukturiranje
- Traženje dodatnih jemaca/ko-dužnika ili obezbeđenja

Restrukturirane izloženosti su predmet redovnog monitoringa, između ostalog monitoringa otplate kredita. U slučaju da je doslo do pogoršanja finansijske situacije, kreditna izloženost koja je jednom restrukturirana može biti restrukturirana ponovo.

Restrukturirano problematično potraživanje se može, nakon isteka godinu dana od dana njegovog restrukturiranja, klasifikovati u grupu restrukturirana neproblematična potraživanja, odnosno da se više ne smatra problematičnim, ako su kumulativno ispunjeni sledeći uslovi:

- protekao je period od najmanje godinu dana od dana restrukturiranja potraživanja,
- nije ispunjen nijedan gore naveden uslov da se potraživanje smatra problematičnim,

- nakon primene mere restrukturiranja, na datum klasifikacije dužnik svoje obaveze izmiruje blagovremeno, na osnovu analize finansijskog stanja, odnosno kreditne sposobnosti dužnika, se očekuje da će dužnik moći da izmiri obaveze u celosti u skladu sa izmenjenim uslovima otplate, a samo ako je dužnik redovnim uplatama, pod kojima se podrazumevaju uplate u poslednjih dvanaest meseci izvršene blagovremeno ili sa docnjom ne dužom od 30 dana, u skladu sa izmenjenim uslovima otplate, isplatio iznos koji je najmanje jednak prethodno dospelom iznosu (ako je bilo dospelih iznosa) ili otpisanom iznosu (ako nije bilo dospelih iznosa) kao elementu izmenjenih uslova otplate, ili ako je dužnik na drugi način pokazao da je sposoban da izmiri obavezu prema izmenjenim uslovima otplate.

Restrukturirano neproblematično potraživanje može da prestane da se smatra restrukturiranim ako su na kraju probnog perioda, koji podrazumeva period od najmanje dve godine od trenutka kada se restrukturirano potraživanje klasifikuje kao potraživanje koje se ne smatra problematičnim, ukoliko su kumulativno ispunjeni sledeći uslovi:

- protekao je probni period,
- restrukturirano potraživanje se ne smatra problematičnim, prema gore navedenim uslovima,
- dužnik je redovnim uplatama po osnovu glavnice ili kamate otplatio materijalno značajan deo ukupnog iznosa duga tokom najmanje polovine probnog perioda,
- dužnik nije u docnji dužoj od 30 dana ni po jednoj obavezi prema banci.

Podaci o restrukturiranim potraživanjima na dan 31. decembra 2016. i 31. decembra 2015. godine:

31. decembar 2016. (u hiljadama dinara)

Sektori kreditiranja	Bruto vrednost ukupnih potrazivanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potrazivanja	Bruto vrednost restrukturiranih potrazivanja		Akumulirane ispravke vrednosti restrukturiranih potrazivanja	% restrukturiranih potrazivanja	Vrednost sredstava obezbedjenja restrukturiranih potrazivanja
				od cega: problematicna potrazivanja			
	1	2	3	4	5	6 (3/1)	7
Potrazivanja od stanovnistva	8,274,836	346,778	332,035	332,035	49,785	4.01%	-
Stambeni krediti	5,575,673	175,492	312,833	312,833	44,912	5.61%	-
Potrosacki I gotovinski krediti	2,418,482	87,952	19,202	19,202	4,873	0.79%	-
Transakcioni I kreditne kartice	231,587	81,657	-	-	-	0.00%	-
Ostala potrazivanja	49,094	1,677	-	-	-	0.00%	-
Potrazivanja od privrede	65,163,599	1,654,504	1,248,300	1,248,300	296,648	1.92%	16,388
A	8,487,279	117,369	36,835	36,835	4,077	0.43%	-
B,C,E	13,181,241	269,935	186,341	186,341	58,894	1.41%	3,227
D	322,487	9,183	187,816	187,816	6,821	58.24%	-
F	3,209,747	105,517	26,779	26,779	5,227	0.83%	-
G	11,107,097	209,529	115,217	115,217	28,638	1.04%	2,234
H,I,J	3,768,404	70,100	10,913	10,913	6,559	0.29%	-
L,M,N	1,351,657	37,643	95,912	95,912	10,757	7.10%	1,898
Preduzetnici	5,110,951	345,304	317,681	317,681	97,755	6.22%	3,679
Poljoprivrednici	18,624,736	489,924	270,806	270,806	77,920	1.45%	5,350
Potrazivanja od ostalih klijenata	4,046,234	53,924	14,768	14,768	6,381	0.36%	-
Ukupna izlozenost	77,484,669	2,055,206	1,595,103	1,595,103	352,814	2.06%	16,388

31. decembar 2015. (u hiljadama dinara)

Sektori kreditiranja	Bruto vrednost ukupnih potrazivanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potrazivanja	Bruto vrednost restrukturiranih potrazivanja		Akumulirane ispravke vrednosti restrukturiranih potrazivanja	% restrukturiranih potrazivanja	Vrednost sredstava obezbedjenja restrukturiranih potrazivanja
				od cega: problematicna potrazivanja			
	1	2	3	4	5	6 (3/1)	7
Potrazivanja od stanovnistva	8,353,723	384,604	336,983	336,983	45,828	4.03%	-
Stambeni krediti	5,924,544	187,444	313,045	313,045	41,069	5.28%	-
Potrosacki I gotovinski krediti	2,044,839	106,487	23,822	23,822	4,655	1.16%	-
Transakcioni I kreditne kartice	265,930	86,839	-	-	-	0.00%	-
Ostala potrazivanja	118,410	3,834	116	116	104	0.10%	-
Potrazivanja od privrede	57,145,312	1,690,302	1,473,504	1,473,504	372,071	2.58%	90,736
A	6,991,628	103,713	14,624	14,624	2,132	0.21%	2,193
B,C,E	9,620,380	239,665	202,856	202,856	75,925	2.11%	3,861
D	243,452	9,082	205,736	205,736	7,548	84.51%	-
F	2,275,412	109,460	56,792	56,792	5,182	2.50%	4,009
G	10,489,804	210,593	162,201	162,201	41,456	1.55%	38,107
H,I,J	2,806,007	53,342	25,955	25,955	6,977	0.92%	-
L,M,N	1,486,945	56,424	71,234	71,234	23,948	4.79%	-
Preduzetnici	6,287,187	433,528	387,444	387,444	118,150	6.16%	23,820
Poljoprivrednici	16,944,497	474,495	346,662	346,662	90,753	2.05%	18,746
Potrazivanja od ostalih klijenata	4,853,397	43,646	14,625	14,625	4,186	0.30%	-
Ukupna izlozenost	70,352,432	2,118,552	1,825,112	1,825,112	422,085	2.59%	90,736

Podaci o promenama restrukturiranih potraživanja u 2016. i 2015. godini:

31. decembar 2016. (u hiljadama dinara)

	Bruto vrednost na početku perioda	Potrazivanja koja se restrukturirana u toku perioda	Potrazivanja koja su u toku perioda prestala da se smatraju restrukturiranim	Uticaj kursa	Otpisi	Druge promene	Bruto vrednost na kraju godine	Neto vrednost na kraju godine
	1	2	3	4	5	6	7 (1+2-3+4-5+6)	8
Potrazivanja od stanovništva	336,983	49,423	25,469	4,796	1,402	(32,296)	332,035	282,250
Stambeni krediti	313,045	44,088	20,498	4,604	709	(27,697)	312,833	267,921
Potrosacki i gotovinski krediti	23,822	5,335	4,945	192	693	(4,509)	19,202	14,329
Transakcioni i kreditne kartice	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potrazivanja	116	-	26	-	-	(90)	-	-
Potrazivanja od privrede	1,473,504	298,560	268,060	19,866	63,090	(212,480)	1,248,300	951,652
Velika preduzeca	-	-	-	-	-	-	-	-
Mala i srednja preduzeca	285,674	104,465	56,447	4,249	7,162	(10,510)	320,269	243,862
Mikro preduzeca i preduzetnici	841,168	110,815	119,227	11,385	44,109	(142,807)	657,225	514,904
Poljoprivrednici	346,662	83,280	92,386	4,232	11,819	(59,163)	270,806	192,886
Javna preduzeca	-	-	-	-	-	-	-	-
Potrazivanja od ostalih klijenata	14,625	-	-	225	-	(82)	14,768	8,387
Ukupna izlozenost	1,825,112	347,983	293,529	24,887	64,492	(244,858)	1,595,103	1,242,289

31. decembar 2015. (u hiljadama dinara)

	Bruto vrednost na početku perioda	Potrazivanja koja se restrukturirana u toku perioda	Potrazivanja koja su u toku perioda prestala da se smatraju restrukturiranim	Uticaj kursa	Otpisi	Druge promene	Bruto vrednost na kraju godine	Neto vrednost na kraju godine
	1	2	3	4	5	6	7 (1+2-3+4-5+6)	8
Potrazivanja od stanovništva	494,986	57,319	168,860	1,876	4,939	(43,399)	336,983	291,155
Stambeni krediti	438,042	54,726	143,548	1,775	4,140	(33,810)	313,045	271,976
Potrosacki i gotovinski krediti	51,057	2,593	19,989	86	349	(9,576)	23,822	19,167
Transakcioni i kreditne kartice	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potrazivanja	5,887	-	5,323	15	450	(13)	116	12
Potrazivanja od privrede	1,682,223	516,829	450,732	4,551	71,843	(207,524)	1,473,504	1,101,433
Velika preduzeca	-	-	-	-	-	-	-	-
Mala i srednja preduzeca	329,891	70,585	88,123	868	2,321	(25,226)	285,674	195,784
Mikro preduzeca i preduzetnici	886,846	361,606	233,939	2,467	59,408	(116,404)	841,168	649,740
Poljoprivrednici	465,486	84,638	128,670	1,216	10,114	(65,894)	346,662	255,909
Javna preduzeca	-	-	-	-	-	-	-	-
Potrazivanja od ostalih klijenata	17,533	6,866	9,107	26	690	(3)	14,625	10,439
Ukupna izlozenost	2,194,742	581,014	628,699	6,453	77,472	(250,926)	1,825,112	1,403,027

Podaci o strukturi restrukturiranih potraživanja prema merama restrukturiranja na dan 31. decembra 2016. i 31. decembra 2016. godine:

31. decembar 2016. (u hiljadama dinara)

	Smanjenje kamatne stope	Produzenje roka otplate	Moratorijum	Kapitalizacija docnje	Refinansiranje	Delimican otpis	Pretvaranje duga u kapital	Druge mere	Ukupno
Potrazivanja od stanovnistva	-	72,956	19,021	-	621	-	-	239,437	332,035
Stambeni krediti	-	71,719	18,603	-	-	-	-	222,511	312,833
Potrosacki i gotovinski krediti	-	1,237	418	-	621	-	-	16,926	19,202
Transakcioni i kreditne kartice	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potrazivanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potrazivanja od privrede	-	278,534	264,989	-	17,666	-	-	687,110	1,248,300
Velika preduzeca	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mala i srednja preduzeca	-	91,170	96,049	-	2,919	-	-	130,131	320,269
Mikro preduzeca i preduzetnici	-	113,579	84,903	-	6,451	-	-	452,292	657,225
Poljoprivrednici	-	73,786	84,038	-	8,296	-	-	104,686	270,806
Javna preduzeca	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potrazivanja od ostalih klijenata	-	5,372	-	-	-	-	-	9,396	14,768
Ukupna izlozenost	-	356,862	284,010	-	18,287	-	-	935,943	1,595,103

31. decembar 2015. (u hiljadama dinara)

	Smanjenje kamatne stope	Produzenje roka otplate	Moratorijum	Kapitalizacija docnje	Refinansiranje	Delimican otpis	Pretvaranje duga u kapital	Druge mere	Ukupno
Potrazivanja od stanovnistva	-	56,743	31,116	-	-	-	-	249,124	336,983
Stambeni krediti	-	55,126	30,324	-	-	-	-	227,595	313,045
Potrosacki i gotovinski krediti	-	1,591	792	-	-	-	-	21,439	23,822
Transakcioni i kreditne kartice	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potrazivanja	-	26	-	-	-	-	-	90	116
Potrazivanja od privrede	-	350,678	310,963	-	56,795	-	-	755,068	1,473,504
Velika preduzeca	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mala i srednja preduzeca	-	77,459	107,566	-	32,275	-	-	68,374	285,674
Mikro preduzeca i preduzetnici	-	178,653	96,056	-	3,614	-	-	562,845	841,168
Poljoprivrednici	-	94,566	107,341	-	20,906	-	-	123,849	346,662
Javna preduzeca	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potrazivanja od ostalih klijenata	-	6,866	-	-	-	-	-	7,759	14,625
Ukupna izlozenost	-	414,287	342,079	-	56,795	-	-	1,011,951	1,825,112

5.1.11 Raspodela izloženosti prema vrsti druge ugovorne strane

Imajući u vidu ciljnu klijentsku grupu, najveći deo izloženosti Banke je vezan za izloženosti prema fizičkim licima, pravnim licima i preduzetnicima. Izloženosti prema drugim ugovornim stranama uglavnom proističe iz potrebe redovnog vođenja poslovanja Banke i regulatornih zahteva.

Tabela 14: Pregled bilansnih izloženosti Banke uključujući i podatke o transakcijama kreditiranja hartija od vrednosti i finansijskih derivata na 31.12.2016. po klasama izloženosti i vrsti druge ugovorne strane sa pregledom ispravke vrednosti i potrebne rezerve (u hiljadama RSD)

Opis	bruto iznos izloženosti	ispravka vrednosti, rezervisanja I potrebna rezerva	neto izloženost
dospela nenaplaćena potraživanja	1.855.796	967.099	888.698
Izloženosti prema fizičkim licima	1.061.982	719.956	342.026
Izloženosti prema privrednim društvima	559.902	246.324	313.578
Izloženosti prema javnim agencijama	232.982	-	232.982
Ostale izloženosti	931	819	112
Izloženost prema državama i centralnim bankama	3.675.690	-	3.675.690
Centralna banka	3.622.786	-	3.622.786
Država	52.904	-	52.904
Izloženosti prema bankama	315.164	-	315.164
Banke	314.556	-	314.556
Ostala lica u finansijskom sektoru	608	-	608
Izloženosti prema fizičkim licima	28.397.776	593.560	27.804.215
Poljoprivrednici	11.224.799	226.484	10.998.315
Fizička lica	8.632.963	171.006	8.461.958
Pravna lica i preduzetnici	8.540.013	196.070	8.343.942
Izloženosti prema jedinicama teritorijalne autonomije I lokalne samouprave	219	-	219
Izloženosti prema privrednim društvima	43.889.455	501.101	43.388.354
Pravna lica i preduzetnici	37.291.778	587.874	-
Ostala lica u finansijskom sektoru	-	-	-
Poljoprivrednici	6.597.677	86.432	6.511.245
Ostale izloženosti	6.736.713	1.660.353	5.076.360
Ostalo	6.736.713	1.660.353	5.076.360
ukupno	84.870.815	3.722.113	81.148.702

Tabela 15: Pregled vanbilansnih izloženosti Banke na 31.12.2016. po klasama izloženosti i vrsti druge ugovorne strane sa pregledom ispravke vrednosti i potrebne rezerve (u hiljadama RSD)

Opis	bruto iznos izloženosti	ispravka vrednosti, rezervisanja I potrebna rezerva	neto izloženost
------	-------------------------	---	-----------------

ProCredit Bank a.d. Beograd	Objavljivanje podataka i informacija -Podaci I Informacije Procredit Bank A D Beograd Za 2016 Godinu_Final
-----------------------------	--

dospela nenaplacena potrazivanja	21.113	174	17.883
Izloženosti prema fizičkim licima	9.038	174	5.808
Izloženosti prema privrednim društvima	12.076	-	12.076
Izloženost prema državama i centralnim bankama	65.624	58	11.553
Centralna banka	65.624	58	11.553
Država	-	-	-
Izloženosti prema bankama	39.759	189	36.919
Banke	34.443	176	34.267
Ostala lica u finansijskom sektoru	5.316	13	2.651
Izloženosti prema fizičkim licima	6.775.088	5.955	454.683
Poljoprivrednici	2.008.772	2.129	19.362
Fizička lica	658.507	731	94.305
Pravna lica i preduzetnici	4.107.809	3.095	341.017
Izloženosti prema privrednim društvima	22.049.044	17.755	3.088.975
Pravna lica i preduzetnici	20.427.043	17.692	3.082.410
Poljoprivrednici	1.622.001	63	6.565
Ostale izloženosti	150.015.355	41	476.544
Ostalo	150.015.355	41	476.544
ukupno	178.965.983	24.172	4.086.557

5.1.12 Izloženosti prema preostaloj ročnosti

Tabela u nastavku prikazuje neto izloženost Banke po preostaloj ročnosti. U izloženosti su uključene kreditne izloženosti.

Tabela 16: Pregled neto izloženosti Banke po preostaloj ročnosti i po klasama izloženosti na 31.12.2016. nakon primene instrumenata kreditne zaštite i sa primenom faktora kreditne konverzije za vanbilansnu aktivnu (u hiljadama RSD).

	0-1 M	od 1 do 6 M	6 do 12 M	od 12 do 60 M	preko 60 M	ukupno
Izloženost prema državama i centralnim bankama	8,364	41,040	1,252	1,245	159	52,061
Izloženosti prema bankama	239,498	35,906	34,558	34,378	4,401	348,740
Izloženosti prema fizičkim licima	18,713,342	3,198,336	3,078,281	3,062,256	392,034	28,444,250
Izloženosti prema privrednim društvima	30,708,223	5,257,204	5,059,865	5,033,524	644,399	46,703,214
Ostale izloženosti	21,743	3,648	3,511	3,493	447	32,843
Total	49,691,170	8,536,134	8,177,467	8,134,896	1,041,441	75,581,108

5.1.13 Promene u iznosu ispravke vrednosti i potrebnoj rezervi

Promene u ispravkama vrednosti i potrebnoj rezervi za bilansnu i vanbilansnu aktivu prikazane su za bilansnu aktivu i vanbilansne stavke koje se klasifikuju u skladu sa važećom Odlukom Narodne banke Srbije kojom se reguliše oblast klasifikacije.

Tabela 17: Promene u iznosima ispravke vrednosti i potrebnoj rezervi tokom 2016. godine (u hiljadama RSD)

ispravka vrednosti	31.12.2016
Početno stanje na početku perioda	2,115,498
Uvećanje u toku perioda	3,949,726
Smanjenja u toku perioda usled promene očekivanja naplate (unwinding effect)	-50,635
Ostala smanjenja u toku perioda	-3,705,363
Ostala prilagođavanja u toku perioda	-255,444
Stanje na kraju perioda	2,053,782
potrebna rezerva	31.12.2016
Početno stanje na početku perioda	2,934,129
Uvećanje u toku perioda	279,377
Smanjenje u toku perioda	-3,213,506
Ostala prilagođavanja u toku perioda	0
Stanje na kraju perioda	0

Detalji o strukturi ispravke vrednosti i potrebnoj rezervi dati su Finansijskim izveštajima Banke i Napomenama uz finansijske izveštaje za 2016. godinu, objavljenim na zvaničnoj internet stranici Banke www.procreditbank.rs.

5.1.14 Izloženosti Banke po klasama rizika

Tabela ispod prikazuje bruto izloženosti Banke koje se klasifikuju, a prema važećoj odluci Narodne banke Srbije koja definiše oblast klasifikacije bilansne aktive i vanbilansnih stavki banaka. Deo bilansne i vanbilansne aktive banaka koji se ne klasifikuje nije prikazan u donjoj tabeli.

Tabela 18: Pregled bruto izloženosti Banke na 31.12.2016. po klasama rizika sa prikazom posebne i potrebne rezerve za bilansnu i vanbilansnu aktivu Banke koja se prema regulativi Narodne banke Srbije klasifikuje (u hiljadama RSD).

Opis	Bilansna izloženost			Vanbilansna izloženost		
	Bruto izloženost koja se klasifikuje	Posebna rezerva za bilansnu aktivu koja se klasifikuje	Potrebna rezerva za bilansnu aktivu koja se klasifikuje	Bruto izloženost koja se klasifikuje	Posebna rezerva za bilansnu aktivu koja se klasifikuje	Potrebna rezerva za bilansnu aktivu koja se klasifikuje
Banke	282,006	6	6	100,067	0	-
A	281,987	0	-	100,067	0	-
G	19	6	6	-	0	-
Fizička lica	8,889,639	424,175	198,123	543,772	1,482	1,104
A	7,327,818	0	-	425,991	0	-
B	1,062,074	21,241	9,749	109,718	1,482	1,104
D	369,922	369,922	174,602	7,192	0	-
G	90,251	27,075	11,588	67	0	-

ProCredit Bank a.d. Beograd	Objavljivanje podataka i informacija -Podaci I Informacije Procredit Bank A D Beograd Za 2016 Godinu_Final
-----------------------------	--

V	39,574	5,936	2,184	803	0	-
Poljoprivrednici i ostali klijenti	18,451,499	664,529	429,522	3,640,076	5,313	5,228
A	15,259,002	0	-	2,804,219	0	-
B	2,393,215	47,864	22,562	708,766	117	87
D	554,038	554,038	384,152	57,641	2,766	2,752
G	172,269	51,681	19,433	26,602	2,430	2,389
V	72,974	10,946	3,376	42,847	0	-
Pravna lica i preduzetnici	46,949,066	3,279,644	2,286,650	24,541,773	127,285	118,225
A	14,864,258	0	-	10,407,253	0	-
B	23,863,637	477,273	251,779	10,866,835	23,748	17,205
D	1,687,909	1,687,909	1,040,576	694,090	16,337	16,172
G	896,488	268,946	210,608	404,589	30,549	30,021
V	5,636,774	845,516	783,687	2,169,006	56,651	54,827
Ukupno	74,572,209	4,368,354	2,914,301	28,825,688	134,080	124,556

5.1.15 Specifičnosti u primeni standardizovanog pristupa u obračunu kapitalnih zahteva za kreditni rizik

Radi svrstavanja u kategorije najmanjih premija osiguranja izvoza Banka koristi investicione nivoe koje je odredila agencija za promociju izvoza Republike Italije (SACE – Servizi Assicurativi del Commercio Estero) koja je usaglašena sa OECD metodologijom. Utvrđeni kreditni rejtnzi izabrane agencije koriste se za obračun kapitalnih zahteva za kreditni rizik za sledeće klase izloženosti:

- Izloženosti prema državama i centralnim bankama
- Izloženosti prema javnim administrativnim telima
- Izloženosti prema bankama

Prilikom obračuna kapitalnih zahteva za kreditni rizik Banka ne koristi kreditne rejtinge izdavaoca ili kreditne rejtinge specifične emisije finansijskih instrumenata. Razlog je što Banka po pravilu nema izloženosti obakvog tipa što je posledica politike Banke po pitanju ulaganja u finansijske instrumente.

Tabela 19: Mapiranje kategorija najmanjih premija osiguranja izvoza na pondere kreditnog rizika

kategorije najmanjih premija osiguranja izvoza (SACE)	0	1	2	3	4	5	6	7
Ponder kreditnog rizika	0%	0%	20%	50%	100%	100%	100%	150%

Banka dodeljuje ponder kreditnog rizika gore navedenim izloženostima u skladu sa kategorijama najmanjih premija osiguranja izvoza.

5.1.16 Primena tehnika ublažavanja kreditnog rizika

Vrednovanje instrumenata kreditne zaštite kao i upravljanje tim instrumentima definisano je internim aktom Banke – „Pravilo za tehnike ublažavanja kreditnog rizika“. Primena tehnika ublažavanja kreditnog rizika ne uključuje i primenu bilansnog i vanbilansnog netiranja. Tehnike ublažavanja kreditnog rizika podrazumevaju korišćenje materijalne kreditne zaštite i to upotrebom isključivo gotovine i gotovinskih instrumenata koji su deponovani kod Banke kao sredstava kreditne zaštite. U tom smislu Banka ne koristi nematerijalne instrumente kreditne zaštite, niti obezbeđenje u vidu garancija ili kreditnih derivata drugih lica. Samim tim u okviru primene tehnika za ublažavanje kreditnog rizika ne postoji izloženost tržišnom ili kreditnom riziku.

ProCredit Bank a.d. Beograd	Objavljivanje podataka i informacija -Podaci I Informacije Procredit Bank A D Beograd Za 2016 Godinu_Final
-----------------------------	--

Na 31.12.2016. Banka nema instrumente kreditne zaštite koji ispunjavaju uslove prema Odluci o adekvatnosti kapitala banke da budu priznati kao tehnika ublažavanja kreditnog rizika.

Tabela 20: Prikaz neto izloženosti Banke na 31.12.2016. pre i nakon primene instrumenata kreditne zaštite po klasama izloženosti (pre primene faktora kreditne konverzije za vanbilansne izloženosti u hiljadama RSD)

Ponder kreditnog rizika	Neto izloženost pre instrumenata kreditne zaštite	Neto izloženost nakon primene instrumenata kreditne zaštite
Izloženost prema državama i centralnim bankama	3,741,256	3,741,256
Izloženosti prema bankama	354,734	354,734
Izloženosti prema fizičkim licima	34,924,238	34,924,238
Izloženosti prema javnim agencijama	232,982	232,982
Izloženosti prema jedinicama teritorijalne autonomije i lokalne samouprave	219	219
Izloženosti prema privrednim društvima	65,745,297	65,745,297
Ostale izloženosti	155,091,786	155,091,786
Ukupno	260,090,513	260,090,513

Tabela 21: Ukupan iznos izloženosti obezbeđenih instrumentima materijalne kreditne zaštite po klasama izloženosti na 31.12.2016. (u hiljadama RSD)

Opis	Izloženosti obezbeđene instrumentima materijalne kreditne zaštite
Izloženost prema državama i centralnim bankama	-
Izloženosti prema bankama	-
Izloženosti prema fizičkim licima	-
Izloženosti prema javnim agencijama	-
Izloženosti prema jedinicama teritorijalne autonomije i lokalne samouprave	-
Izloženosti prema privrednim društvima	-
Ostale izloženosti	-
Ukupno	-

5.2 Rizik druge ugovorne strane

Banka obračunava efekte rizika druge ugovorne strane na kapitalne zahteve primenom **metoda originalne izloženosti** po osnovu sledećih pozicija iz bankarske knjige i knjige trgovanja:

- finansijske derivate definisane Odlukom Narodne banke Srbije kojom se reguliše oblast adekvatnosti kapitala i to:
 - SWAP-ovi kamatnih stopa u istoj valuti i
 - Valutni SWAP-ovi

- transakcije po osnovu repo i reverse repo ugovora;

Ovi poslovi ne predstavljaju poslovnu liniju, niti čine značajan deo bilansne i vanbilansne aktive, što je bitno imajući u vidu da je Banka potpuno usredsređena na pružanje finansijskih usluga veoma malim, malim i srednjim preduzećima, kao i fizičkim licima. Prihod se primarno generiše iz kamata na kredite i naknada od operacija po računima i platnog prometa. U tom smislu Banka izbegava sve spekulativne aktivnosti na finansijskom tržištu. Ulaže u finansijske derivate samo u iznosima i u rokovima koji pokrivaju izloženost Banke valutnom riziku ili riziku kamatne stope. Investicije u finansijske derivate, repo i revers repo transakcije stimuliše isključivo smanjenje izloženosti prema rizicima, a ne generisanje profita. Banka ne ulazi u pozicije kreditnih derivata kako u svoje ime i za svoj račun, tako ni u svoje ima, a za račun svojih klijenata.

S obzirom na sve što je navedeno Banka ne koristi sredstva obezbeđenja niti prilagođava iznose izloženosti po ovom osnovu za instrumente obezbeđenja. Pozicije za koje Banka obračunava kapitalne zahteve za rizik druge ugovorne strane ne proizvode buduću obavezu da Banka u slučaju pogoršanja svoje kreditne sposobnosti mora drugoj ugovornoj strani obezbediti obezbeđenje.

Budući da za obračun kapitalnih zahteva za rizik druge ugovorne strane Banka koristi metod originalne izloženosti, Banka ne obračunava korelacioni rizik.

Tabela 22: Pozitivna fer vrednost, izloženost riziku druge ugovorne strane i kapitalni zahtevi za svaki od ugovora za koje se izračunava kapitalni zahtev za rizik druge ugovorne strane na 31.12.2016. (u hiljadama RSD).

Opis	Nominalni iznos ugovora	Pozitivna fer vrednost / Kamata	Kapitalni zahtev
Valutni SWAP	372,155	468	-
Valutni SWAP	620,458	18	-
Valutni SWAP	620,822	4	-
Valutni SWAP	373,550	1,049	-
Valutni SWAP	430,101	10,228	206,448.43
Valutni SWAP	490,188	4,104	235,290.14
Valutni SWAP	551,356	4,336	264,650.81
Valutni SWAP	18,373	18,373	8,819.16
REPO sa Narodnom bankom Srbije	3,200,000	768	-

5.3 Kamatni rizik

Rizik kamatne stope predstavlja rizik da će promene tržišnih kamatnih stopa negativno uticati na kapital Banke i prihod od kamata banke.

Pod izvorima rizika kamatne stope podrazumevaju se: rizik vremenske neusklađenosti dospeća i ponovnog određivanja cena i rizik krive prinosa, bazni rizik i rizik opcije.

Rizik kamatnih stopa se analizira na kvartalnom nivou na sastanku Odbora za upravljanje aktivom i pasivom Banke.

ProCredit Bank a.d. Beograd	Objavljivanje podataka i informacija -Podaci I Informacije Procredit Bank A D Beograd Za 2016 Godinu_Final
-----------------------------	--

Prilikom procene izloženosti kamatnom riziku Banka koristi sledeće pretpostavke:

- Sve kategorije aktive i pasive iz bilansa stanja Banke se svrstavaju u određene vremenske periode u zavisnosti od momenta dospeća (za stavke koje imaju fiksnu kamatnu stopu) ili perioda sledeće promene kamatne stope (za stavke koje imaju varijabilnu kamatnu stopu).
- U zavisnosti od vremenskog perioda kome pripada, odgovarajući ponder modifikovane duracije se primenjuje:

vremenski period	0-1M	1-3M	3-6M	6M-1Y	1-2Y	2-3Y	3-4Y	4-5Y	5-7Y	7-10Y	10-15Y	>15Y
modifikovana duracija	0.04	0.16	0.35	0.71	1.38	2.24	3.06	3.85	5.08	6.62	8.90	11.20

- Šok kamatne stope (nagla promena kamatne stope širom tržišta na kojem Banka posluje) koji se primenjuje je 2 procentna poena. Za lokalnu valutu Banka može primenjivati i konzervativniji pristup prilikom određivanja šoka kamatne stope.
- Prilikom analize izloženosti riziku opcija, kao pretpostavka o iznosu kredita koji se prevremeno otplaćuju, kao i iznosu depozita koji se prevremeno povlače, koriste se stvarni istorijski podaci o prevremenoj otplati kredita i prevremenom povlačenju depozita u određenom periodu.
- Pretpostavka o kretanju neoročenih depozita je da će dospevati u sledećim procentima po vremenskim zonama:

vremenski period	0-1M	1-3M	3-6M	6M-1Y	1-2Y	2-3Y
procenat	15%	4%	6%	12%	24%	39%

6 Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja u bankarskoj knjizi

Imajući u vidu svoju misiju, Banka u okviru svog redovnog poslovanja ne vrši investiranje u vlasničke uloge drugih lica. Izuzetak je ulaganje u ProCredit Leasing d.o.o. Beograd, čiji je Banka osnivač i jedini vlasnik. Preduzeće ProCredit Leasing d.o.o. Beograd osnovano je iz strateških razloga kako bi banka bila u mogućnosti da ponudi svojim komitentima usluge finansijskog lizinga.

Sticanje akcija SWIFT nije nastalo na osnovu odluke i direktnog ulaganja Banke. Ove akcije su dodeljene Banci od strane pomenute institucije na osnovu učešća Banke u sistemu i učešća u SWIFT međunarodnom sistemu plaćanja.

Tabela 23: Pregled neto izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja u bankarskoj knjizi (u hiljadama RSD)

Lice prema kome je Banka izložena	Opis tipa ulaganja	Namera ulaganja	Iznos neto izloženosti na 31. decembar 2016.
Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication - SWIFT, Brisel, Belgija	Akcije	Ostalo	2.316
ProCredit Leasing d.o.o. Beograd	Učešća u kapitalu povezanih lica	Strateško ulaganje	127.752
Ukupno			130.068

Računovodstvene politike i metode vrednovanja vlasničkih ulaganja prikazane su u Finansijskim izveštajima i Napomenama uz finansijske izveštaje za 2016. godinu, objavljenim na zvaničnoj internet stranici Banke www.procreditbank.rs.

7 Podaci, odnosno informacije koji se odnose na bankarsku grupu i odnos između matičnog društva i podređenih društava

Banka je osnovala ProCredit Leasing, d.o.o. Beograd. ProCredit Leasing, d.o.o. je registrovano kod Agencije za privredne registre u Beogradu pod registarskim brojem 1973/2005 od 17. februara 2005.godine Banka je 100% vlasnik preduzeća ProCredit Leasing d.o.o.

U skladu sa Zakonom o računovodstvu, pravna lica su obavezna da vode knjige i pripremaju finansijske izveštaje u skladu sa prevedenim IFRS. Prevod IFRS utvrđen je Rešenjem Ministra finansija o utvrđivanju prevoda Konceptualnog okvira za finansijsko izveštavanje i osnovnih tekstova Međunarodnih računovodstvenih standarda, odnosno Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja broj 401-00-896/2014-16 od 13. marta 2014. godine, koje je objavljeno u Službenom glasniku RS br. 35 od 27. marta 2014. godine. Navedeni prevod IFRS primenjuje se od finansijskih izveštaja koji se sastavljaju na dan 31. decembra 2016. godine.

Postoje razlike konsolidovanih finansijskih izveštaja u odnosu na konsolidovane finansijske izveštaje pripremljene za potrebe ProCredit Holding grupe, koje proističu iz primene različitih računovodstvenih politika. ProCredit Holding AG & Co. KGaA Frankfurt na Majni, Savezna Republika Nemačka je osnivač i većinski vlasnik ProCredit bank a.d. Beograd. ProCredit Holding je istovremeno osnivač i suvlasnik 21 finansijske institucije širom sveta. U tom smislu za potrebe ProCredit Holdinga takođe se sastavljaju godišnji finansijski izveštaji u kojima se prikazuju konsolidovani podaci na nivou ProCredit grupe u Srbiji.

Razlike u računovodstvenim politikama prikazane su u sledećoj tabeli:

ProCredit grupa u Srbiji	ProCredit Holding
Nekretnine, knjižene kao osnovna sredstva se inicijalno priznaju po procenjenoj tržišnoj vrednosti	Nekretnine, knjižene kao osnovna sredstva se inicijalno priznaju po istorijskoj vrednosti
Po osnovu formiranih revalorizacionih rezervi po osnovu tržišne vrednosti nekretnine priznaju se odložena poreska sredstva/obaveze	S obzirom da se nekretnine ne knjiže po tržišnoj vrednosti ne postoji ni priznavanje odloženih poreskih sredstava/obaveza
Naknade se knjiže bez obzira na dane kašnjenja do raskida Ugovora	Nema knjiženja naknada za klijente u kašnjenju preko 90 dana